



EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 9.9.2013
COM(2013) 620 final

2013/0307 (COD)

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS

invasiivsete võõrliikide sissetoomise ja levimise ennetamise ja ohjamise kohta

{SWD(2013) 321 final}

{SWD(2013) 322 final}

{SWD(2013) 323 final}

SELETUSKIRI

1. ETTEPANEKU TAUST

Invasiivsed võõrliigid on liigid, mis on inimtegevuse tulemusena kandunud nende looduslikult levilalt üle ökoloogiliste piiride uude asukohta, kus nad jäävad ellu, paljunevad ja levivad. Sellel on negatiivne mõju uue asukoha ökoloogiale ning märkimisväärsed majanduslikud ja sotsiaalsed tagajärjed. Euroopas on leitud üle 12 000 võõrliigi, millest hinnanguliselt 10–15 % on paljunenud ja levinud ning tekitanud keskkonnaalast, majanduslikku ja sotsiaalset kahju.

Invasiivsete võõrliikide mõju bioloogilisele mitmekesisusele on märkimisväärne. Invasiivsed võõrliigid on üks peamine ja kasvav bioloogilise mitmekesisuse vähenemise ja liikide hävimise põhjustaja. Invasiivsed võõrliigid võivad edasi kanda haigusi või otseselt põhjustada terviseprobleeme (nt astma, dermatiit ja allergiad), millel on sotsiaalne ja majanduslik mõju. Nad võivad muu hulgas kahjustada taristut ja puhkevõimalusi, takistada metsandust või tekitada kahju põllumajandusele. Invasiivsed võõrliigid põhjustavad liidule kulusid hinnanguliselt vähemalt 12 miljardit eurot aastas ning kahjudega seotud kulud üha kasvavad.

2020. aastani ulatava bioloogilise mitmekesisuse strateegiaga võttis liit kohustuse peatada bioloogilise mitmekesisuse hävimine 2020. aastaks. See on kooskõlas rahvusvaheliste kohustustega, mille bioloogilise mitmekesisuse konventsiooni osalised võtsid 2010. aastal Jaapanis Nagoyas. Invasiivsed võõrliigid ei ole probleemiks ainult Euroopas, vaid kogu maailmas. Erinevalt mõnest oma kaubanduspartnerist puudub Euroopa Liidus põhjalik raamistik invasiivsete võõrliikidega seotud ohtude vähendamiseks.

Õigusraamistik

Praegu ei ole ELis õigusraamistikku, millega abil saaks kõiki invasiivseid võõrliike tõrjuda. ELi õigusaktides käsitletakse vaid mõnda invasiivset võõrliiki. Loomade, taimede ja nendest saadavate toodete haigusetekitajaid ja kahjureid reguleeritakse vastavalt loomatervishoiu korrale (eri määrsed ja direktiivid) ja taimetervise korrale (2000/29/EÜ). Looduslike liikidega kauplemist käsitleva määrusega (EÜ) nr 338/97 piiratakse ohustatud liikide importi, sealhulgas seitsme invasiivse võõrliigi sissetoomist. Määrusega (EÜ) nr 708/2007, milles käsitletakse võõrliikide ja piirkonnast puuduvate liikide kasutamist vesiviljeluses, reguleeritakse võõrliikide keskkonda viimist vesiviljeluse eesmärgil. Taimekaitsevahendeid (1107/2009) ja biotsiide (528/2012) käsitlevate määrustega reguleeritakse mikroorganismide tahtlikku keskkonda viimist taimekaitsevahendina või biotsiidina. Linnudirektiivi (2009/147/EÜ) ja elupaikade direktiivi (92/43/EMÜ), vee raamdirektiivi (2000/60/EÜ) ja merestrateegia raamdirektiiviga (2008/56/EÜ) nõutakse ökoloogiliste tingimuste taastamist ning osutatakse vajadusele võtta arvesse invasiivseid võõrliike. Liidu praeguste meetmetega on aga enamik invasiivseid võõrliike reguleerimata.

Liikmesriigid rakendavad mitmeid meetmeid invasiivsete võõrliikidega võitlemiseks, kuid selline tegevus on suunatud pigem juba tekitatud kahju vähendamisele, pööramata piisavalt tähelepanu ennetamisele või uute ohtude avastamisele ja kõrvaldamisele. Töö on killustatud – paljud liigid on hõlmamata – ning sageli kooskõlastamata. Invasiivsed võõrliigid ei tunne piire ning võivad kergesti levida ühest liikmesriigist teise. Seega ei piisa riigi tasandil võetavatest meetmetest, et kaitsta liitu teatavate invasiivsete võõrliikidega seotud ohtude eest. Lisaks võib selline killustatud lähenemisviis viia olukorrani, kus ühes liikmesriigis võetud meetmed ei anna tulemusi, kuna naaberliikmesriikides meetmeid ei võeta. Lisaks sellele on invasiivsete võõrliikidega kauplemist käsitlevad piirangud liikmesriikide vahel eriti ebatõhusad, kuna liike võib kergesti transportida või need võivad kergesti levida üle piiride kogu Euroopa Liidus. Sellised diferentseeritud keelud takistavad ka kaupade vaba liikumist

siseturul ja vähendavad võrdseid võimalusi valdkondades, kus kasutatakse võõrliike või kaubeldakse nendega.

Probleemi analüüs

Invasiivsed võõrliigid jõuavad liitu kahel viisil: 1) mõned võõrliigid on soovitud ja tuuakse liitu tahtlikult (nt ärihuvides, kaunistuseks, lemmikloomadeks ja bioloogiliseks tõrjeks); 2) mõned võõrliigid tuuakse sisse juhuslikult koos kaupadega (muude kaupadega kauplemine), nn „jānestena” transpordivahendites või koos reisijatega nende teadmata. Mõned võõrliigid võivad liikuda ühest kohast teise ka transporditaristu kaudu (nt Doonau-Maini kanal).

Invasiivsed võõrliigid avaldavad mõju **ettevõtjatele, elanikele, ametiasutustele ja keskkonnale**. Eelkõige **vāikeste ja mikroettevõtjate** osas mõjutavad invasiivsed võõrliigid sageli põllumajandus-, loomakasvatus-, kalandus-, vesiviljelus- ja metsandussektori esmatootjaid, kellele need toovad märkimisvāärset majanduslikku kahju. Invasiivsed võõrliigid mõjutavad sageli ka turismi ja vabaaja tegevustega seotud ettevõtjaid, mis sõltuvad puutumata maastikest, puhastest veekogudest ja tervetest ökosüsteemidest. Samal ajal jaoks toovad invasiivsed võõrliigid kasu muudele, näiteks lemmikloomi ja aialiike müüvatele väikestele ja mikroettevõtjatele, kuna need keskenduvad peamiselt võõrliikidega kauplemisele. Invasiivsed võõrliigid mõjutavad ka ühiskonda tervikuna: nad põhjustavad bioloogilise mitmekesisuse vähenemist ja nõrgendavad ökosüsteemide võimet pakkuda ökosüsteemi teenuseid. Lisaks võivad nad edasi kanda haigusi, kahjustada vara ja kultuuripärandit.

Invasiivsed võõrliigid tekitavad probleeme kõigis liikmesriikides. Mõned invasiivsed võõrliigid mõjutavad enamikke liikmesriike, samal ajal teised tekitavad probleeme ainult teatavates piirkondades või teatavates ökoloogilistes või kliimatingimustes. Invasiivseid võõrliike leidub siiski iga liikmesriigi territooriumil. Invasiivsete võõrliikide mõju on märkimisvāärne kogu liidu seisukohast ning need ulatuvad kõigisse liikmesriikidesse. Üksnes aeg ja liigid on erinevad. Seega oleks kooskõlastatud meetmetest kasu kõigile liikmesriikidele, nõudes samas neilt kõigilt jõupingutusi.

Olukord halveneb, kui probleemi lahendamiseks ei võeta meetmeid, sest uued invasiivsed võõrliigid kohanduvad ja need, kes on juba kohandunud, levivad edasi. See suurendab kahjudega seotud kulusid ja halduskulusid.

Ettepaneku eesmärgid

Kāesoleva ettepaneku eesmärk on lahendada eespool esiletõstetud probleeme ning sellega kehtestatakse meetmeraamistik, et vältida, vähendada ja leevendada invasiivsete võõrliikide kahjulikku mõju bioloogilisele mitmekesisusele ja ökosüsteemi teenustele. Lisaks sellele pūutakse piirata sotsiaalset ja majanduslikku kahju. Selleks rakendatakse meetmed, millega tagatakse kooskõlastatud tegevus ning pōōratakse eralist tähelepanu esmatāhtsatele liikidele ja ennetusmeetmete tōhustamisele kooskōlas bioloogilise mitmekesisuse konventsiooni ja ELi taimetervist ja loomatervishoidu käsitleva korraga. Praktikas tähendab see, et ettepaneku kohaselt pūutakse need eesmärgid saavutada meetmetega, mis käsitlevad invasiivsete võõrliikide tahtlikku sissetoomist Euroopa Liitu ja nende tahtlikku viimist keskkonda, nende juhuslikku sissetoomist liitu ja keskkonda viimist, vajadust luua varajase hoiatamise ja kiire reageerimise süsteem ning vajadust ohjata invasiivsete võõrliikide levikut kogu liidus.

2. HUVITATUD ISIKUTEGA KONSULTEERIMISE JA MÕJU HINDAMISE TULEMUSED

Konsulterimisprotsess

Euroopa Komisjon avaldas 2008. aastal teatise „Euroopa Liidu strateegia väljatöötamine sissetungivate liikide suhtes”, milles sätestatakse invasiivsete võõrliikide tõrje põhimõtted. 2010. aasta teatise „Meie elukindlustus, meie looduskapital: ELi bioloogilise mitmekesisuse strateegia aastani 2020” on esitatud invasiivseid võõrliike käsitlevad meetmed. Mõlemale teatisele eelnesid ja järgnesid põhjalikud konsultatsioonid.

Ajavahemikul 2008–2012 toimus mitu intensiivset konsultatsiooni sidusrühmadega. Neist võtsid osa huvilised kõigist valdkondadest alates looduskaitseorganisatsioonidest kuni erasektori ettevõtjateni, sealhulgas organisatsioonid, kes esindavad võõrliikidega tegelevaid väikeseid ja keskmise suurusega ettevõtjaid (VKEd). Veebipõhised avalikud konsultatsioonid viidi läbi 2008. ja 2012. aastal. 2008. aastal kutsuti kokku komisjoni talituste, liikmesriikide, sidusrühmade ja teadusringkondade esindajatest koosnev töörühm, kes koostas aruteludokumendi,¹ kuhu koondati uusim teave ning milles võeti kokku arvamused peamiste küsimuste kohta. Aastatel 2010–2011 moodustati töörühmast kolm eraldi töörühma, kes töötasid välja võimalikud poliitikavalikud, milles käsitletakse ennetamist, varajase hoiatamise ja kiire reageerimise süsteemi ning kohandunud liikide tõrjet. Sidusrühmadega kohtuti 2010. aasta septembris.

Komisjoni tööd seoses invasiivsete võõrliikide alal toetavad ka mitu välis- ja teadusuuringut². Lisaks põhineb kogu mõjuhindangus esitatud analüüs usaldusväärsetel teadusandmetel, mis on enamasti võetud vastastikuse hindamise läbinud teadusartiklitest. Liikmesriigid esitasid teavet ka kahjudega seotud kulude, liikide leviku ja olemasolevate meetmetega seotud kulude kohta või kontrollisid seda. Erilisi jõupingutusi tehti selleks, et saada vahetult kontakti asjaomaste sidusrühmadega, sealhulgas sektorid, mida invasiivsete võõrliikide tõrjeks võetavad meetmed võivad negatiivselt mõjutada. Lisaks võeti analüüsis arvesse ka valdkonna tippasjatundjate seisukohti liidus ja kogu maailmas.

Mõju hindamine

Invasiivsete võõrliikidega seotud küsimuste lahendamiseks töötati välja mitu erineva ambitsioonikuse tasemega valikuvõimalust, millega soovitakse käsitleda probleemi kõiki aspekte.

Arutelu käigus saadud tagasiside põhjal töötati iga analüüsis osutatud tegevuseesmärgi jaoks välja mitu ambitsioonikuse taset ja sekkumismeedet, mille tulemusena saadi eri võimalused õigusakti kavandamiseks. Esialgse läbivaatluse käigus jäeti välja valikuvõimalused, mis ei ole teostatavad või mis ei ole nii tõhusad kui teised. Iga valikuvõimaluse puhul käsitleti iga tegevuseesmärgi süstemaatiliselt ning pakuti välja praktilisi meetmeid invasiivsete võõrliikide vastu võitlemiseks.

Lisaks alusstsenaariumile (valikuvõimalus 0, mille kohaselt meetmeid ei võeta) määrati kindlaks järgmised poliitikavõimalused:

Poliitikavõimalus 1. Süvendada koostööd ja toetada vabatahtlikke meetmeid. See hõlmaks suuniste ja valdkondlike tegevusjuhiste väljatöötamist ning muude teadlikkuse tõstmise ja koolituskampaaniate korraldamist. Samuti püütakse selle võimalusega edendada liikmesriikide vahelist koostööd varajase hoiatamise ja kiire reageerimise süsteemi loomiseks. Komisjon võiks teabekampaaniate kaudu toetada olemasolevaid algatusi kõnealuses valdkonnas.

¹

http://www.acceptance.ec.europa.eu/environment/nature/invasivealien/docs/ias_discussion_paper.pdf.

²

Kõik uuringud on kättesaadavad järgmisel veebisaidil: http://ec.europa.eu/environment/nature/invasivealien/index_en.htm.

Poliitikavõimalus 2.1. Põhiõigusakt. See hõlmab mitut õiguslikku kohustust, millega keelatakse teatavate kogu liidu jaoks probleemsete invasiivsete võõrliikide import, pidamine, müük, ost ja vahetamine. Täiendavad kohustused oleksid seotud kogu liidu jaoks probleemsete invasiivsete võõrliikide keskkonda viimisega, neile kiire reageerimisega ning laialt levinud võõrliikide tõrjega.

Poliitikavõimalus 2.2. Põhiõigusakt + liikmesriikide jaoks murettekitavate invasiivsete võõrliikide keskkonda viimist käsitlevad load. See võimalus läheks liidu jaoks murettekitavate invasiivsete võõrliikide loetelust kaugemale, kuna sellega nõutaks luba liikmesriikide jaoks probleeme tekitavate võõrliikide keskkonda viimiseks.

Poliitikavõimalus 2.3. Põhiõigusakt + võõrliikide keskkonda viimise range keeld, välja arvatud juhul, kui leitakse, et need on ohutud. See võimalus läheks liidu jaoks murettekitavate invasiivsete võõrliikide loetelust kaugemale, kuna sellega keelataks kõikide selliste võõrliikide keskkonda viimine, kes ei ole kantud liidu loetellu võõrliikidest, kelle keskkonda viimine on heaks kiidetud.

Poliitikavõimalus 2.4. Põhiõigusakt + kohustus hävitada kiiresti kogu liidu jaoks probleemsed võõrliigid, mis on hakanud siin kohanduma. Selle variandi puhul oleks liikmesriikidel kiire reageerimise puhul kohustus hävitada kiiresti kõik liidu jaoks probleemsed võõrliigid, mis on hakanud siin kohanduma, ning selle kohta teavet jagada. Erandid on võimalikud, kui komisjon need heaks kiidab.

Jäädi poliitikavõimaluse 2.4 juurde ning sellel põhineb käesolev ettepanek.

3. ETTEPANEKU ÕIGUSLIK KÜLG

Õiguslik alus

Käesoleva ettepaneku õiguslik alus on Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 192 lõige 1, millega rakendatakse ELi eesmärk säilitada, kaitsta ja parandada keskkonna kvaliteeti, kaitsta inimeste tervist, tagada loodusvarade kaalutletud ja mõistlik kasutamine ning edendada meetmeid, milles käsitletakse piirkondlikke ja ülemaailmseid keskkonnaprobleeme.

Subsidiaarsus

Liidu tasandi meetmed on vajalikud, kuna invasiivsed võõrliigid tekitavad üha rohkem probleeme, mis on oma olemuselt piiriülesed. Kuna liidu tasandil meetmed puuduvad, võtavad liikmesriigid meetmeid probleemi lahendamiseks riigi tasandil. Nad investeerivad ressursse ja teevad jõupingutusi kahjulike invasiivsete võõrliikide hävitamiseks, kuid sellel ei pruugi tulemusi olla, kui naaberliikmesriigis, kus sellised võõrliigid samuti esinevad, meetmeid ei võeta. Samuti puuduvad kooskõlastatud liidu meetmed, millega tagada, et kui invasiivne võõrliik esimest korda liitu siseneb, võtab asjaomane liikmesriik viivitamatult meetmed teiste liikmesriikide kaitsmiseks. Lisaks tuleb sellega seoses kaitsta siseturgu ja kaupade vaba liikumist. Kooskõlastatud lähenemisviisiga tagatakse õigusselgus ja võrdsed võimalused nende sektorite jaoks, kes kasutavad võõrliike või kauplevad nendega, ning välditakse samal ajal siseturu killustumist, mis toimuks siis, kui invasiivsete võõrliikidega kauplemist piirataks liikmesriikides erineval viisil.

Praegused meetmed on väga killustatud ja ebaühtlased, mille tõttu esineb poliitikas märkimisväärsed puudusi. See toob kaasa ebatõhususe ning ei lahenda invasiivsete võõrliikidega seotud probleemi. On vaja ühendada liidu ja riiklikud, piirkondlikud ja kohalikud meetmed ning rakendada neid kooskõlas subsidiaarsuse põhimõttega. Ühtne ELi tasandi lähenemisviis suurendab meetmete tõhusust.

Juhtpõhimõtted

Käesolevas ettepanekus esitatakse meetmed, mis põhinevad järgmistel juhtpõhimõtetel:

Prioriteetide seadmine. ELis on üle 12 000 võõrliigi, kellest 10–15 % tekitavad kahju (st 1 200 kuni 1 800 invasiivset võõrliiki) ning uusi liike tuleb üha juurde. Liidus on vaja paikapandud prioriteetidega proportsionaalset lähenemisviisi, mis tugineb olemasolevatele jõupingutustele ning suurendab praeguste meetmete tõhusust ja tulemuslikkust.

Ennetamise esikohale seadmine. Ennetamist peetakse rahvusvaheliselt kõige tõhusamaks viisiks, millega vältida invasiivsete võõrliikidega seotud probleemi. Ennetusmeetmetega peab kaasnema tõhus varajase hoiatamise süsteem, et võtta viivitamatult meetmed seoses selliste liikidega, kelle suhtes ennetusmeetmete kohaldamine ei ole õnnestunud.

Olemasolevate süsteemide laiendamine. Liidus juba tehakse väärtuslikku tööd nii riiklikul kui ka liidu tasandil. Käesoleva ettepanekuga soovitakse suurendada süsteemi tõhusust ning kasutada täiel määral ära seda, mis on juba olemas.

Järkjärguline lähenemisviis. Liikmesriigid vajavad õiguskindlust ja lisakinnitust selle kohta, kui ulatuslikke meetmeid neilt oodatakse ja kui palju need maksma lähevad. Seepärast seatakse käesolevas ettepanekus invasiivsed võõrliigid tähtsuse järjekorda väga rangete kriteeriumide alusel ning võetakse kasutusele esmajärjekorras tõrjutavate liikide esialgne ülempiir (3 % ligikaudu 1 500 invasiivsest võõrliigist Euroopas). Lisaks võimaldab läbivaatamisklausel süsteemi järk-järgult välja arendada ning võtta aluseks saadud kogemused. ELi jaoks murettekitavate liikide loetelu on võimalik pikendada üksnes pärast kõnealust läbivaatamist.

Ettepaneku ülesehitus

I peatükk. Üldsätted. Selles jaos sätestatakse ettepaneku reguleerimisese, reguleerimisala ja põhikohustus. Samuti nähakse sellega ette vahendid liidu jaoks murettekitavate invasiivsete võõrliikide tähtsusjärjestamiseks, et liidu vahendeid oleks võimalik tõhusalt suunata riski ja teaduslike tõendite alusel.

II peatükk. Ennetamine. Selles jaos sätestatakse meetmed, mis on vajalikud selleks, et vältida invasiivsete võõrliikide sissetoomist liitu ning nende viimist keskkonda.

III peatükk. Varajane avastamine ja kiire hävitamine. Selles jaos nähakse ette vahendid, millega tagatakse, et kogu liidu jaoks probleemsed invasiivsed võõrliigid oleks võimalik keskkonnas ja liidu piiril varakult avastada, ning kirjeldatakse meetmeid, mida võetakse invasiivsete võõrliikide avastamise korral.

IV peatükk. Laialt levinud invasiivsete võõrliikide tõrje. Selles jaos sätestatakse kohustused, mis on vajalikud selliste kogu liidu jaoks probleemsete invasiivsete võõrliikide tõrjeks, mis liidus juba esinevad, või uute liikide tõrjeks, mille puhul ennetusmeetmete ja varajase avastamise meetmete kohaldamine ei ole aidanud ning millel on õnnestunud laialt levida.

V peatükk. Lõppsätted. Selles jaos sätestatakse aruandluskohustused ja õiguslikud vahendid, mis on vajalikud kavandatud meetmete rakendamise, jõustamise ja läbivaatamise tagamiseks.

4. MÕJU EELARVELE

Ettepaneku finantsmõju on piiratud ning seda rahastatakse artiklis 22 osutatud komitee osas mitmeaastase finantsraamistiku 2014–2020 rubriigist 5. Vt lisatud finantsselgitus.

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS

invasiivsete võõrliikide sissetoomise ja levimise ennetamise ja ohjamise kohta

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,
võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 192 lõiget 1,
võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,
olles edastanud seadusandliku akti eelnõu riikide parlamentidele,
võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust³,
võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust⁴,
toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt
ning arvestades järgmist:

- (1) Võõrliikide – loomade, taimede, seente või mikroorganismide – esinemine uutes kohtades ei ole alati murettekitav. Märkimisväärne osa võõrliikidest võib aga muutuda invasiivseks ja kahjustada rängalt bioloogilist mitmekesisust ja ökosüsteemi teenuseid ning avaldada muud majanduslikku ja sotsiaalset mõju, mida tuleks vältida. Ligikaudu 12 000 Euroopa Liidus ja teistes Euroopa riikides esinevatest liikidest on võõrliigid, millest hinnanguliselt umbes 10–15 % on invasiivsed.
- (2) Invasiivsed võõrliigid on üheks peamiseks ohuks bioloogilisele mitmekesisusele ja ökosüsteemi teenustele, eelkõige geograafiliselt ja evolutsiooni seisukohalt isoleeritud ökosüsteemidele (nt väikesaared), ning riskid, mida sellised liigid kaasa toovad, võivad suureneda ülemaailmse kaubanduse, transpordi, turismi ja kliimamuutuse edenedes.
- (3) Oht, mida invasiivsed võõrliigid endast bioloogilise mitmekesisuse ja ökosüsteemi teenuste jaoks kujutavad, võib esineda mitmel viisil. Näiteks võivad need rängalt kahjustada pärismaiseid liike ning ökosüsteemi struktuuri ja funktsioone, kuna nad mõjutavad elupaiku, kisklust ja konkurentsi, kannavad edasi haigusi, tõrjuvad kohalikud liigid märkimisväärses ulatuses välja ning segunevad pärismaiste liikidega, mille tulemusena muutuvad pärismaiste liikide populatsiooni geneetilised omadused. Lisaks võivad invasiivsed võõrliigid avaldada märkimisväärset negatiivset mõju inimeste tervisele ja majandusele. Üksnes elusisendid, või nende paljunemisvõimelised osad, kujutavad endast ohtu

³ ELT viide.

⁴ ELT viide.

bioloogilisele mitmekesisusele ja ökosüsteemi teenustele, inimeste tervisele ja majandusele.

- (4) Euroopa Liit, kes on nõukogu otsusega 93/626/EMÜ⁵ heakskiidetud bioloogilise mitmekesisuse konventsiooni osaline, on võtnud kõnealuse konventsiooni artikli 8 punktis h sätestatud kohustuse, mille kohaselt on iga osaline kohustatud, kuivõrd see on võimalik ja asjakohane „vältima selliste võõrliikide asustamist, mis ohustavad ökosüsteeme, elupaiku või liike, ning selliseid liike reguleerima ja likvideerima”.
- (5) Euroopa Liit on nõukogu otsusega 82/72/EMÜ⁶ heakskiidetud Euroopa looduslike liikide ja looduslike elupaikade kaitset käsitleva Berni konventsiooni osaline. Sellega on ta võtnud kohustuse võtta kõik asjakohased meetmed looduslike taime- ja loomaliikide kaitse tagamiseks.
- (6) Selleks et toetada Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. novembri 2009. aasta direktiivi 2009/147/EÜ (loodusliku linnustiku kaitse kohta),⁷ nõukogu 21. mai 1992. aasta direktiivi 92/43/EMÜ (looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitse kohta),⁸ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. juuni 2008. aasta direktiivi 2008/56/EÜ (millega kehtestatakse ühenduse merekeskkonnapoliitika-alane tegevusraamistik (merestrateegia raamdirektiiv)),⁹ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2000. aasta direktiivi 2000/60/EÜ (millega kehtestatakse ühenduse veepoliitika alane tegevusraamistik)¹⁰ eesmärkide saavutamist, peaks käesoleva määruse peamine eesmärk olema vältida, vähendada nii palju kui võimalik ja leevendada invasiivsete võõrliikide kahjulikku mõju bioloogilisele mitmekesisusele ja ökosüsteemi teenustele ning vähendada nende majanduslikku ja sotsiaalset mõju.
- (7) Mõned liigid kanduvad ühest kohast teise keskkonnas toimuvate muutuste tõttu. Seetõttu ei tuleks neid pidada invasiivseteks võõrliikideks uues keskkonnas ning seega tuleks need välja jätta invasiivseid võõrliike käsitlevate uute eeskirjade reguleerimisalast.
- (8) Liidu tasandil sisaldab Euroopa Parlamendi ja nõukogu ettepanek loomatervist käsitleva uue määruse kohta¹¹ sätteid, milles käsitletakse loomahaigusi, ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu uue määrusega taimekahjustajate vastaste meetmete kohta¹² on ette nähtud taimekahjustajaid käsitlevad eeskirjad. Lisaks on Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. märtsi 2001. aasta direktiivis 2001/18/EÜ (geneetiliselt muundatud organismide tahtliku keskkonda viimise kohta ja nõukogu direktiivi 90/220/EMÜ kehtetuks tunnistamise kohta)¹³ sätestatud kord,

⁵ EÜT L 309, 13.12.1993, lk 1.

⁶ EÜT L 38, 10.2.1982, lk 1.

⁷ ELT L 20, 26.1.2010, lk 7.

⁸ EÜT L 206, 22.7.1992, lk 7.

⁹ ELT L 164, 25.6.2008, lk 19.

¹⁰ EÜT L 327, 22.12.2000, lk 1.

¹¹ COM(2013) 260 final.

¹² COM(2013) 267 final.

¹³ EÜT L 106, 17.4.2001, lk 1.

mida kohaldatakse geneetiliselt muundatud organismide suhtes. Seetõttu peaksid invasiivseid võõrliike käsitlevad uued eeskirjad olema ühtlustatud ning need ei tohiks nimetatud õigusaktidega kattuda. Samuti ei saa neid kohaldada kõnealuste õigusaktidega reguleeritud organismide suhtes.

- (9) Eeskirjad, milles käsitletakse luba teatavate võõrliikide kasutamiseks teatavaks otstarbeks, on ette nähtud nõukogu 11. juuni 2007. aasta määrusega (EÜ) nr 708/2007 võõrliikide ja piirkonnast puuduvate liikide kasutamise kohta vesiviljeluses,¹⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. mai 2012. aasta määrusega (EL) nr 528/2012, milles käsitletakse biotsiidide turul kättesaadavaks tegemist ja kasutamist,¹⁵ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. oktoobri 2009. aasta määrusega (EÜ) nr 1107/2009 taimekaitsevahendite turulelaskmise ja nõukogu direktiivide 79/117/EMÜ ja 91/414/EMÜ kehtetuks tunnistamise kohta¹⁶. Teatavate liikide kasutamine on nimetatud sätete alusel uute eeskirjade jõustumise ajal juba lubatud, kuna need liigid ei too kaasa vastuvõetamatut riski keskkonnale, inimeste tervisele ja majandusele. Selleks et tagada sidus õigusraamistik, tuleks need liigid uute eeskirjade reguleerimisalast välja jätta.
- (10) Kuna invasiivseid võõrliike on palju, on oluline tagada, et kõigepealt käsitletakse neid invasiivseid võõrliike, mida peetakse kogu liidu jaoks probleemseteks. Seepärast tuleks koostada kogu liidu jaoks probleemseteks peetavate invasiivsete võõrliikide loetelu. Invasiivset võõrliiki tuleks pidada kogu liidu jaoks probleemseks, kui kahju, mida see põhjustab kannatada saanud liikmesriikides, on sedavõrd suur, et see õigustab selliste erimeetmete võtmist, mille reguleerimisala laieneb kogu liidule, sealhulgas liikmesriikidesse, keda kõnealune liik veel ei mõjuta või isegi ei hakka tõenäoliselt mõjutama. Selleks, et kogu liidu jaoks probleemsete invasiivsete võõrliikide osa oleks proportsionaalne, tuleks loetelu välja töötada järg-järgult nii, et kogu liidu jaoks probleemsete invasiivsete võõrliikide esialgseks piirmääraks seatakse 3 % ligikaudu 1 500 Euroopas leiduvast invasiivsest võõrliigist, ning loetelu peaks hõlmama eelkõige selliseid liike, mis põhjustavad või võivad põhjustada märkimisväärset majanduslikku kahju, sealhulgas kahju, mis tuleneb bioloogilise mitmekesisuse vähenemisest.
- (11) Peamine vahend nende uute eeskirjade kohaldamiseks on kriteeriumid, mille alusel kogu liidu jaoks probleemseteks peetavad invasiivsed võõrliigid loetellu kantakse. Komisjon teeb kõik endast oleneva, et esitada komiteele kõnealustel kriteeriumidel põhineva loetelu ettepanek ühe aasta jooksul pärast kõnealuse õigusakti jõustumist. Kriteeriumid peaksid sisaldama riskianalüüsi nende kohaldatavate sätete alusel, mis on kokku lepitud Maailma Kaubandusorganisatsiooni lepingutes liike käsitlevate kaubanduspiirangute kehtestamise kohta.
- (12) Selleks et tagada vastavus Maailma Kaubandusorganisatsiooni eeskirjadele ja kõnealuste eeskirjade ühtne kohaldamine, tuleks kehtestada ühised kriteeriumid riskihindamise läbiviimiseks. Nende kriteeriumidega seoses tuleks võimaluse

¹⁴ ELT L 168, 28.6.2007, lk 1.

¹⁵ ELT L 167, 27.6.2012, lk 1.

¹⁶ ELT L 309, 24.11.2009, lk 1.

korral kasutada olemasolevaid riiklikke ja rahvusvahelisi standardeid ning need peaksid hõlmama järgmisi aspekte: liikide omaduste eri aspektid, liitu sisenemise risk ja viisid, liikide negatiivne majanduslik ja sotsiaalne mõju ning mõju bioloogilisele mitmekesisusele, kasutusviiside võimalik kasu ja riskivähendamismeetmete kulud võrreldes negatiivse mõjuga, samuti kvantifitseeritud prognoos keskkonna-, majandusliku ja sotsiaalse kahjuga seotud kuludest liidu tasandil, millega tõendatakse, et liik on probleemne kogu liidu jaoks, mis omakorda õigustab liidu tasandil meetmete võtmist. Selleks et töötada süsteem välja järk-järgult ja omandatud kogemuste põhjal, tuleks üldist lähenemisviisi hinnata viie aasta pärast.

- (13) Mõned invasiivsed võõra päritoluga loomad on kantud nõukogu 9. detsembri 1996. aasta määruse (EÜ) nr 338/97 (looduslike looma- ja taimeliikide kaitse kohta nendega kauplemise reguleerimise teel)¹⁷ B lisasse ning nende import Euroopa Liitu on keelatud, kuna nende invasiivsus on kindlaks tehtud ning nende sissetoomine liitu avaldab negatiivset mõju pärismaistele liikidele. Need võõrliigid on: *Callosciurus erythraeus*, *Sciurus carolinensis*, *Oxyura jamaicensis*, *lithobates (Rana) catesbeianus*, *Sciurus Niger*, *Chrysemys picta*, *Trachemys scripta elegans*. Et tagada ühtse õigusraamistiku ja ühtsete liidu tasandi eeskirjade kohaldamine invasiivsete võõrliikide suhtes, tuleks kõnealused invasiivsed võõra päritoluga loomad kanda eelisjärjekorras kogu liidu jaoks probleemsete invasiivsete võõrliikide loetellu.
- (14) Tuleks eelistada ennetamist, mis on keskkonna seisukohast üldiselt soovitamam ja kulutõhusam, kui juba tekkinud probleemile reageerimine. Kuna uusi liike võidakse liitu jätkuvalt sisse tuua ja siin kohandunud võõrliigid levivad ja laiendavad oma levikuala, on vaja tagada, et kogu liidu jaoks probleemsete invasiivsete võõrliikide loetelu vaadatakse läbi ja ajakohastatakse pidevalt.
- (15) Mõned liidu jaoks invasiivsed liigid võivad olla pärismaised mõnes liidu äärepoolseimas piirkonnas ja vastupidi. Komisjoni teatistes „Äärepoolseimad piirkonnad: Euroopa eelis“¹⁸ tõdeti, et äärepoolseimate piirkondade tähelepanuväärse bioloogilise mitmekesisuse kaitsmiseks tuleb välja töötada ja rakendada meetmeid, millega ennetatakse ja ohjatakse invasiivsete võõrliikide levikut nendes piirkondades, mis on määratletud Euroopa Liidu toimimise lepingus, võttes arvesse Euroopa Ülemkogu 29. oktoobri 2010. aasta otsust 2010/718/EL Saint-Barthélemy saare staatuse muutmise kohta Euroopa Liidu suhtes¹⁹ ning 11. juuli 2012. aasta otsust 2012/419/EL, millega muudetakse Mayotte'i staatust Euroopa Liidu suhtes²⁰. Seepärast tuleks kõiki uute eeskirjade sätteid kohaldada liidu äärepoolseimatele piirkondadele, välja arvatud sätteid, mis on seotud selliste kogu liidu jaoks probleemsete invasiivsete võõrliikidega, mis on kõnealustes piirkondades pärismaised. Selliste piirkondade bioloogilise mitmekesisuse kaitsmiseks peavad asjaomased liikmesriigid koostama kogu liidu

¹⁷ EÜT L 61, 3.3.1997, lk 1.

¹⁸ KOM(2008) 642 lõplik.

¹⁹ ELT L 325, 9.12.2010, lk 4.

²⁰ ELT L 204, 31.7.2012, lk 131.

jaoks probleemsete invasiivsete võõrliikide loetelu täienduseks konkreetsed loetelud nende äärepoolseimates piirkondades esinevatest invasiivsetest võõrliikidest, mille suhtes tuleks samuti uusi eeskirju kohaldada.

- (16) Invasiivsete võõrliikidega seotud riskid ja probleemid on piiriülese tähtsusega probleem, mis mõjutab kogu Euroopa Liitu. Seepärast on oluline kehtestada liidu tasandil keeld kogu liidu jaoks probleemsete invasiivsete võõrliikide tahtliku liitu sissetoomise, paljundamise, kasvatamise, vedamise, ostmise, müümise, kasutamise, vahetamise, pidamise ja keskkonda viimise kohta, et tagada meetmete järjepidevus kogu liidus, millega välditakse siseturu moonutusi ning olukordi, kus ühe liikmesriigi tegevusetus vähendab teises liikmesriigis võetud meetmete tulemuslikkust.
- (17) Teadusuuringute ja *ex situ* säilitamistoimingute võimaldamiseks on vaja ette näha erieeskirjad, milles käsitletakse selliseid kogu liidu jaoks probleemseid invasiivseid võõrliike, kellega seoses nimetatud toiminguid tehakse. Neid toiminguid tuleks teostada suletud ruumides, kus organisme hoitakse suletud tingimustes ning võetakse kõik vajalikud meetmed, et vältida kogu liidu jaoks probleemsete invasiivsete võõrliikide väljapääsemist või ebaseaduslikku keskkonda viimist.
- (18) Võib olla juhtumeid, kus liidu piiril esineb või liidu territooriumil avastatakse võõrliik, mis ei ole veel tunnistatud kogu liidu jaoks probleemseks invasiivseks võõrliigiks. Seepärast tuleks liikmesriikidele anda võimalus võtta kättesaadavate teaduslike tõendite põhjal teatavaid kiireloomulisi meetmeid. Sellised kiireloomulised meetmed annaksid liikmesriigile võimaluse viivitamata reageerida seoses liikidega, mille sissetoomine, kohandumine ja levimine asjaomases riigis võib kaasa tuua riske. Samal ajal saab liikmesriik Maailma Kaubandusorganisatsiooni lepingute kohaldatavate sätete alusel hinnata tegelikke riske, et tunnistada need liigid kogu liidu jaoks probleemseteks võõrliikideks. Lisaks liikmesriigi kiireloomulistele meetmetele peab olema võimalus võtta kiireloomulisi meetmeid liidu tasandil, et järgida Maailma Kaubandusorganisatsiooni lepingute sätteid. Liidu tasandil võetavad kiireloomulised meetmed pakuksid liidule mehhanismi kiireks tegutsemiseks kooskõlas ettevaatusprintsibiiga, kui on leitud uus invasiivne võõrliik või kui on olemas otsene oht sellise liigi sisenemiseks liitu.
- (19) Liikmesriikidel peaks olema võimalik võtta rangemaid meetmeid invasiivsete võõrliikide tõrjeks ja rakendada ennetavalt meetmeid kõigi selliste liikide suhtes, mis ei ole kantud kogu liidu jaoks probleemsete võõrliikide loetellu. Selleks, et võtta loetellu kandmata liikide suhtes ennetavam seisukoht, tuleks nõuda, selliste invasiivsete võõrliikide keskkonda viimiseks, mis ei ole kantud kogu liidu jaoks probleemsete invasiivsete võõrliikide loetellu, kuid mille puhul liikmesriigid on leidnud tõendeid, et need liigid kujutavad endast riski, taotletakse luba. Vesiviljeluses invasiivsete võõrliikide kasutuselevõtuks vajalike lubade andmise üksikasjalikud eeskirjad on juba sätestatud nõukogu määruses (EÜ) nr 708/2007 ning liikmesriigid peaksid neid sellega seoses arvesse võtma.

- (20) Suur osa invasiivsetest võõrliikidest tuuakse liitu sisse juhuslikult. Seepärast on oluline hallata juhusliku sissetoomise teid ja viise. Meetmeid tuleks võtta järkjärgult, kuna kogemusi on selles valdkonnas vähe. Meetmed peaksid hõlmama vabatahtlikke meetmeid (nt meetmed, mis on kavandatud Rahvusvahelise Mereorganisatsiooni dokumendis *Guidelines for the Control and Management of Ships' Biofouling*) ja kohustuslikke meetmeid ning seejuures tuleks tugineda liidu ja liikmesriikide kogemustele teatavate liikumisteede ja –viiside haldamisel, sealhulgas meetmetele, mis on kehtestatud laevade ballastvee ja sette kontrolli ning käitlemise rahvusvaheline konventsiooniga.
- (21) Et töötada välja piisav teadmistebaas invasiivsete võõrliikidega seotud probleemide lahendamiseks, on oluline, et liikmesriigid viiksid läbi uuringuid nende liikide kohta ning teostaksid nende üle seiret ja järelevalvet. Kõige sobivamad vahendid uute invasiivsete võõrliikide varajaseks avastamiseks ja juba kohandunud liikide leviku kindlakstegemiseks on seiresüsteemid. Selliste süsteemide kehtestamiseks peaksid liikmesriigid tegema nii konkreetse eesmärgiga kui ka üldiseid uuringud ning kaasama eri sektoreid ja sidusrühmi, sealhulgas kohalikke kogukondi. Seiresüsteemides peaks pidevat tähelepanu pöörama igale uuele invasiivsele võõrliigile mis tahes Euroopa Liidu paigas. Tulemuslikkuse ja kulutasuvuse huvides tuleks kohaldada olemasolevaid liidu õigusaktidega ettenähtud piirikontrolli-, järelevalve- ja seiresüsteeme, eelkõige neid, mis on sätestatud direktiivides 2009/147/EÜ, 92/43/EMÜ, 2008/56/EÜ ja 2000/60/EÜ.
- (22) Loomi ja taimi tuleks ametlikult kontrollida, et vältida invasiivsete võõrliikide tahtlikku sissetoomist. Elusloomad ja taimed peaksid liitu sisenema nende piirikontrollipunktide kaudu, mille liikmesriigid on määranud vastavalt määrusele (EL) nr XXX/XXXX [ametlike kontrollide kohta COM(2013)265]. Selleks et tagada tulemuslikkus ning vältida paralleelsete piirikontrollisüsteemide loomist, tuleks esimeses saabumise piiripunktis kontrollida, kas kõnealused liigid on kogu liidu jaoks probleemsed invasiivsed võõrliigid. Loomad ja taimed, mis ei kuulu määruse (EL) nr XXX/XXXX [ametlike kontrollide kohta COM(2013) 265] reguleerimisalasse või mis on vabastatud piiripunktis tehtavatest ametlikest kontrollidest, tuuakse ühenduse tolliterritooriumile muude piiriületuspunktide kaudu, kus neid kontrollitakse.
- (23) Kui invasiivne võõrliik on sisse toodud, on selle kohandamise ja leviku vältimiseks vaja kindlasti võtta varajase avastamise ja kiire tõrje meetmed. Sageli on kõige tulemuslikum ja kulutõhusam lahendus populatsioon võimalikult kiiresti hävitada, kuni isendite arv on veel piiratud. Kui populatsiooni ei ole võimalik hävitada või kui hävitamise kulud kaaluvad keskkonnavalase, majandusliku ja sotsiaalse kasu pikas perspektiivis üles, tuleks kohaldada ohjeldamis- ja vähendamismeetmeid.
- (24) Mõnede invasiivsete võõrliikide hävitamine ja ohjamine võib põhjustada loomadele valu, ängi, hirmu või muid kannatusi ka juhul, kui kasutatakse parimaid kättesaadavaid tehnilisi vahendeid. Sel põhjusel peaksid kõik invasiivsete võõrliikide hävitamise, vähendamise või ohjeldamisega seotud

liikmesriigid ja ettevõtjad võtma vajalikud meetmed, et vähendada nii palju kui võimalik protsessist loomadele tulenevat valu, stressi ja kannatusi, võttes nii palju kui võimalik arvesse valdkonna parimaid tavasid, näiteks Maailma Loomatervise Organisatsiooni väljatöötatud juhtpõhimõtteid loomade heaolu kohta.

- (25) Invasiivsed võõrliigid kahjustavad ökosüsteeme ja vähendavad nende vastupanuvõimet. Seepärast on vaja võtta taastamismeetmeid, et tugevdada ökosüsteemide vastupanuvõimet invasioonile, korvata tekitatud kahju ja tugevdada liikide ja nende elupaikade kaitsestaatust kooskõlas direktiivi 2009/147/EÜ artikliga 4 ja direktiivi 92/43/EMÜ artikliga 6, parandada siseveekogude, üleminekuvee, rannikuvee ja põhjavee ökoloogilist seisundit kooskõlas direktiivi 2000/60/EÜ artikliga 11 ning mereakvatooriumi keskkonnaseisundit kooskõlas direktiivi 2008/56/EÜ artikliga 13.
- (26) Invasiivsete võõrliikidega seotud probleemide lahendamise süsteem peaks toetuma kesksele teabesüsteemile, mis koondab olemasolevat teavet liidus esinevate võõrliikide kohta ja võimaldab juurdepääsu teabele liikide esinemise, leviku, ökoloogia ja varasema invasiooni kohta ning kogu muule teabele, mida on vaja meetmete ja ohjamisega seotud otsuste tegemiseks.
- (27) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. mai 2003. aasta direktiiviga 2003/35/EÜ, milles on sätestatud üldsuse kaasamine teatavate keskkonnaga seotud kavade ja programmide koostamisse,²¹ on loodud raamistik avalikuks konsultatsiooniks keskkonnaga seotud otsuste vastuvõtmisel. Invasiivsete võõrliikidega seoses peaks üldsuse tõhus kaasamine otsuste tegemisse võimaldama üldsusel väljendada ja otsustajatel arvesse võtta arvamusi ja probleeme, mis võivad olla selliste otsuste puhul asjakohased, ning suurendada otsustamisprotsessi vastutustundlikkust ja läbipaistvust, panustada üldsuse teadlikkusesse keskkonnaküsimustes ning avaldada toetust vastuvõetavatele otsustele.
- (28) Selleks et tagada ühtsed tingimused käesoleva määruse rakendamiseks, kogu liidu jaoks probleemsete invasiivsete võõrliikide loetelu vastuvõtmiseks ja ajakohastamiseks, erandite tegemiseks kiire hävitamise kohustusest ning liidu kiireloomuliste meetmete vastuvõtmiseks, tuleks rakendusvolitused anda komisjonile. Neid volitusi tuleks kasutada kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrusega (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisvolituste teostamise suhtes²².
- (29) Selleks et võtta arvesse teaduse uusimaid arengusuundi keskkonna valdkonnas, peaks komisjonil olema õigus võtta kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu artikliga 290 vastu delegeeritud õigusakte, et määrata kindlaks, mille alusel järeldada, kas invasiivne võõrliik on suuteline looma elujõulist populatsiooni ning levima, samuti selleks, et sätestada riskihindamise ühised elemendid. On eriti oluline, et komisjon peaks oma ettevalmistava töö käigus asjakohaseid

²¹ ELT L 156, 25.6.2003, lk 17.

²² ELT L 55, 28.2.2011, lk 13.

konsultatsioone, sealhulgas ekspertide tasandil. Delegeeritud õigusaktide ettevalmistamisel ja koostamisel peaks komisjon tagama asjaomaste dokumentide sama- ja õigeaegse ning asjakohase edastamise Euroopa Parlamendile ja nõukogule.

- (30) Et tagada vastavus käesolevale määrusele, on tähtis, et liikmesriigid kehtestaksid rikkumiste suhtes sanktsioonid, mis oleksid rikkumise iseloomu ja raskust arvestades hoiatavad, tõhusad ja proportsionaalsed.
- (31) Selleks, et muul kui kaubanduslikul otstarbel invasiivseid võõrliike omavad isikud saaksid oma lemmikloomi, kes kuuluvad kogu liidu jaoks probleemsete invasiivsete võõrliikide loetellu kantud liiki, edasi pidada kuni looma loomuliku surmani, on vaja ette näha üleminekumeetmed tingimusel, et on võetud kõik meetmed isendite väljapääsemise või paljunemise vältimiseks.
- (32) Selleks et võimaldada kogu liidu jaoks probleemseid invasiivseid võõrliike omavatel ettevõtjatel, kel võivad olla õiguspärased ootused (nt need, kes on saanud loa kooskõlas määrusega (EÜ) nr 708/2007), oma varud kõrvaldada, kui need uued eeskirjad jõustuvad, on põhjendatud, et neile antakse kaks aastat aega isendid tappa, need müüa või üle anda uuringu- või *ex situ* säilitamisega tegelevatele ettevõtjatele.
- (33) Kuna kavandatud õigusakti eesmärgi, milleks on invasiivsete võõrliikide sissetungi ennetamine ja ohjamine, ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada ning meetmete ulatuse ja toime tõttu on seda parem saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev õigusakt nimetatud eesmärgi saavutamiseks vajalikust kaugemale,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

I PEATÜKK ÜLDSÄTTED

Artikkel 1 **Reguleerimisese**

Käesolevas määruses sätestatakse eeskirjad, millega vältida, vähendada nii palju kui võimalik ja leevendada kahjulikku mõju, mida bioloogilisele mitmekesisusele ja ökosüsteemi teenustele avaldab invasiivsete võõrliikide tahtlik või juhuslik sissetoomine ning levimine.

Artikkel 2 **Reguleerimisala**

- 1. Käesolevat määrust kohaldatakse kõigile artikli 3 lõikes 2 määratletud invasiivsetele võõrliikidele liidus.
- 2. Käesolevat määrust ei kohaldata:

- (a) liikidele, mis muudavad ökoloogiliste tingimuste muutumise ja kliimamuutuste tõttu oma looduslikku leviala ilma inimese sekkumiseta;
- (b) direktiivi 2001/18/EÜ artiklis 2 määratletud geneetiliselt muundatud organismidele;
- (c) reguleeritud loomahaigustele, mis on määratletud määruse (EL) nr XXX/XXXX [loomatervishoidu käsitlev õigusakt, COM(2013) 260 (final)] artikli 4 lõike 1 punktis 14;
- (d) taimekahjustajatele, mis on kantud loetellu vastavalt artikli 5 lõikele 2 või artikli 32 lõike 3 või mille suhtes kohaldatakse määruse (EL) nr XXX/XXXX [taimetervise kohta, COM(2013) 267 (final)] artikli 29 lõike 1 kohaseid meetmeid;
- (e) määruse (EL) nr 708/2007 IV lisas loetletud liikidele;
- (f) mikroorganismidele, mis on toodetud või imporditud kasutamiseks juba heakskiidetud taimekaitsevahendites või mille hindamine on pooleli määruse (EÜ) nr 1107/2009 kohaselt;
- (g) mikroorganismidele, mis on toodetud või imporditud kasutamiseks juba heakskiidetud biotsiidides või mis on tehtud liidu turul kättesaadavaks vastavalt määrusele (EL) nr 528/2012.

Artikkel 3

Mõisted

Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

- (1) „võõrliik” – elusisend, mis kuulub looma-, taime-, seene- või mikroorganismi liiki, alamliiki või madalamasse taksonoomilisse üksusesse, sealhulgas kõik selliste liikide osad, sugurakud, seemned, munad või levised, aga ka hübriidid, sordid või tõud, mis on viidud sisse väljapoole nende tänapäevast või ajaloolist looduslikku levilat ja mis suudavad uues levilas ellu jääda ja hiljem paljuneda;
- (2) „invasiivne võõrliik” — võõrliik, mille puhul on riskihindamise põhjal leitud, et selle sissetoomine ja levitamine ohustavad bioloogilist mitmekesisust ja ökosüsteemi teenuseid, ning mis võivad avaldada negatiivset mõju ka inimeste tervisele ja majandusele;
- (3) „kogu liidu jaoks probleemne invasiivne võõrliik” — invasiivne võõrliik, mille negatiivne mõju on selline, et see nõuab kooskõlastatud tegevust liidu tasandil vastavalt artikli 4 lõikele 2;
- (4) „bioloogiline mitmekesisus” – mis tahes päritoluga elusorganismide rohkus, sealhulgas maismaa-, mere- jt veeökosüsteemides ning neid hõlmavates ökoloogilistes kogumites; see hõlmab liigisisest, liikidevahelist ja ökosüsteemide mitmekesisust;

- (5) „ökosüsteemi teenused” – ökosüsteemide otsene ja kaudne panus inimeste heaolles;
- (6) „sissetoomine” – liigi viimine inimese abiga väljapoole selle tänapäevast või ajaloolist looduslikku levilat;
- (7) „uuring” — kirjeldav töö või katsed, mida tehakse reguleeritud tingimustel selleks, et saada uusi teadmisi või töötada välja uusi tooteid, sealhulgas invasiivsete võõrliikide geneetiliste tunnuste (välja arvatud invasiivsuse) esialgne identifitseerimine, iseloomustamine ja isoleerimine üksnes sellisel määral, mis on hädavajalik nende tunnuste arendamiseks mitteinvasiivsetel liikidel;
- (8) „suletud tingimustes hoidmine” – organismi hoidmine suletud ruumis, kust ei ole võimalik välja pääseda või levida;
- (9) „*ex situ* säilitamine” – bioloogilise mitmekesisuse komponentide säilitamine väljaspool nende looduslikku kasvukohta;
- (10) „liikumisteed ja -viisid” — bioloogilise invasiooni teed ja mehhanismid;
- (11) „varajane avastamine” – kinnitus invasiivse võõrliigi esinemise kohta keskkonnas, enne kui kõnealune liik on laialt levinud;
- (12) „hävitamine” – invasiivse võõrliigi populatsiooni täielik ja lõplik kõrvaldamine füüsikaliste, keemiliste või bioloogiliste vahenditega;
- (13) „laialt levinud invasiivne võõrliik” — invasiivne võõrliik, mille populatsioon on läbinud kohandumisetapi, mille käigus see on muutunud jätkusuutlikuks, ning levinud, et asustada suur osa võimalikust levilast, kus populatsioon võib ellu jääda ja paljuneda;
- (14) „ohjamine” — mis tahes füüsikaline, keemiline või bioloogiline meede, mille eesmärk on invasiivse võõrliigi populatsioon hävitada, seda vähendada või ohjeldada;
- (15) „ohjeldamine” – meetmed, mille eesmärk on luua takistused, mis vähendavad invasiivse võõrliigi hajumise ja levimise riski väljapoole selle poolt hõivatud ala;
- (16) „populatsiooni vähendamine” — füüsikalised, keemilised või bioloogilised meetmed, mida kohaldatakse invasiivsetele võõrliikidele, et hoida isendite arv võimalikult madalal, millega tagatakse, et juhul, kui liiki ei ole võimalik hävitada, viiakse selle invasiivsus ja kahjulik mõju bioloogilisele mitmekesisusele ja ökosüsteemi teenustele või inimeste tervisele ja majandusele miinimumini.

Artikkel 4

Kogu liidu jaoks probleemsete invasiivsete liikide loetelu

1. Komisjon võtab lõikes 2 sätestatud kriteeriumide põhjal rakendusaktidega vastu kogu liidu jaoks probleemsete invasiivsete võõrliikide loetelu ning ajakohastab

seda. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 22 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

2. Invasiivsed võõrliigid kantakse lõikes 1 osutatud loetellu üksnes juhul, kui nad vastavad kõikidele järgmistele kriteeriumidele:
 - (a) võttes arvesse olemasolevat teaduslikku tõendusmaterjali, on leitud, et nad on liidu territooriumil võõrliigid, välja arvatud äärepoolseimates piirkondades;
 - (b) võttes arvesse olemasolevat teaduslikku tõendusmaterjali, on leitud, et nad on praegustes või prognoositavates kliimamuutuste tingimustes võimelised looma elujõulise populatsiooni ja keskkonnas levima kõikjal liidus, välja arvatud äärepoolseimates piirkondades;
 - (c) artikli 5 lõike 1 kohaselt tehtud riskianalüüs on näidanud, et nende kohandumise ja leviku vältimiseks on vaja meetmeid liidu tasandil.
3. Liikmesriigid võivad esitada komisjonile taotluse invasiivse võõrliigi kandmiseks lõikes 1 osutatud loetellu. Kõnealused taotlused hõlmavad kõiki järgmisi kriteeriume:
 - (a) liigi nimi;
 - (b) artikli 5 lõike 1 kohaselt tehtud riskianalüüs;
 - (c) tõendid selle kohta, et liik vastab lõikes 2 sätestatud kriteeriumidele.
4. Lõikes 1 osutatud loetelu koosneb maksimaalselt 50 liigist, sealhulgas liigid, mis võidakse lisada artikliga 9 ettenähtud kiireloomuliste meetmete tulemusel.

Artikkel 5

Riskihindamine ja delegeeritud õigusaktid

1. Komisjon või liikmesriik, vastavalt sellele, kumb on asjakohane, viib läbi artikli 4 lõike 2 punktis c ja lõike 3 punktis b osutatud riskihindamise, võttes arvesse järgmisi elemente:
 - (a) liigi kirjeldus, sealhulgas selle taksonoomiline identsus, selle ajalugu, kohalik levimus, võimalik levimus;
 - (b) liigi paljunemis- ja levimisviiside kirjeldus, sealhulgas hinnang selle kohta, kas on olemas sobivad keskkonnatingimused paljunemiseks ja levimiseks;
 - (c) võimalike tahtliku ja juhusliku sisenemise ning levimise teede ja viiside kirjeldus, sealhulgas, vajaduse korral, kaubad, millega liik on tavaliselt seotud;
 - (d) põhjalik hinnang sisenemis-, kohandumis- ja levimisriski kohta asjaomases biogeograafilises piirkonnas nii praegustes tingimustes kui ka prognoositava kliimamuutuse tingimustes;

- (e) kirjeldus liigi praeguse leviku kohta, sealhulgas teave selle kohta, kas liiki juba esineb liidus või naaberriikides;
 - (f) bioloogilisele mitmekesisusele ja ökosüsteemi teenustele avalduva negatiivse mõju kirjeldus, sealhulgas mõju pärismaistele liikidele, kaitsealadele, ohustatud elupaikadele, inimeste tervisele ja majandusele, ning hinnang tulevase mõju ulatuse kohta;
 - (g) kahjudega seotud kulude kvantitatiivne prognoos liidu tasandil, mis näitab probleemi tähtsust liidu jaoks; see omakorda õigustab veelgi meetmete võtmist, sest kogukahju kaaluks üles kahju vähendamise kulud;
 - (h) kõnealuste liikide võimalike kasutusviiside ja nendest tuleneva võimaliku kasu kirjeldus.
2. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 23 vastu delegeeritud õigusakte, et veelgi täpsustada artikli 4 lõike 2 punktis b osutatud olemasoleva teadusliku tõendusmaterjali liiki ning näha ette üksikasjalik kirjeldus käesoleva artikli lõike 1 punktides a–h sätestatud elementide kohaldamiseks, sealhulgas metoodika, mida kasutatakse nende elementide hindamiseks, võttes arvesse asjaomaseid riiklikke ja rahvusvahelisi standardeid ning asjaolu, et kõigepealt tuleb võtta meetmeid selliste liikide tõrjeks, millega seondub märkimisväärne majanduslik kahju või mis võivad seda põhjustada, sealhulgas kahju, mis tuleneb bioloogilise mitmekesisuse vähenemisest.

Artikkel 6

Äärepoolseimaid piirkondi käsitlevad sätted

1. Artikli 4 lõikes 1 osutatud loetellu kantud liikidele, mis on pärismaised äärepoolseimas piirkonnas, ei kohaldata artiklite 7, 8, 11 ja 13–17 sätteid selles äärepoolseimas piirkonnas, kus nad on pärismaised.
2. Hiljemalt [12 kuud pärast käesoleva määruse jõustumist – lisada kuupäev] võtab äärepoolseima piirkonnaga liikmesriik iga oma äärepoolseima piirkonna jaoks vastu probleemsete invasiivsete võõrliikide loetelu, konsulteerides asjaomase piirkonnaga.
3. Lõikes 2 osutatud loetellu kantud liikide suhtes kohaldatakse asjaomases äärepoolseimas piirkonnas artikleid 7, 8, 11 ja 13–17.
4. Liikmesriigid teavitavad viivitamata komisjoni ja teisi liikmesriike lõikes 2 osutatud loeteludest ja kõigist nende loetelude muudatustest.

II PEATÜKK

ENNETAMINE

Artikkel 7

Kogu liidu jaoks probleemseid invasiivseid võõrliike käsitlev keeld

1. Artikli 4 lõikes 1 osutatud loetellu kantud liike ei tohi tahtlikult:

- (a) tuua liidu territooriumile või vedada läbi liidu territooriumi;
 - (b) paljundada;
 - (c) vedada, välja arvatud kõnealuste liikide vedu nende hävitamiseks ettenähtud kohta;
 - (d) turule viia;
 - (e) kasutada või vahetada;
 - (f) pidada või kasvatada, sealhulgas suletud tingimustes;
 - (g) keskkonda viia.
2. Liikmesriigid ennetavad kogu liidu jaoks probleemsete invasiivsete võõrliikide juhuslikku sissetoomist vastavalt artikli 11 lõike 3 ja 4 sätetele.

Artikkel 8

Uuringuid ja ex situ säilitamist käsitlevad load

1. Erandina artikli 7 lõike 1 punktides a, b, c, e ja f sätestatud keeldudest, kehtestavad liikmesriigid lubade süsteemi, millega võimaldatakse teadusuuringute läbiviimiseks või *ex situ* säilitamisega seotud tegevusteks loa saanud ettevõtjatel teostada nimetatud toiminguid seoses kogu liidu jaoks probleemsete invasiivsete võõrliikidega.
2. Liikmesriigid annavad asjaomastele pädevatele asutustele õiguse anda välja lõikes 1 osutatud lube toimingute läbiviimiseks suletud tingimustes, mis vastavad kõigile järgmistele tingimustele:
 - (a) kogu liidu jaoks probleemseid invasiivseid võõrliike peetakse ja käideldakse lõikes 3 osutatud suletud ruumides;
 - (b) toiminguid viivad läbi pädevate ametiasutuste poolt ettenähtud teaduslikku ja tehnilist kvalifikatsiooni omavad töötajad;
 - (c) vedu suletud ruumi ja sealt välja toimub pädeva asutuse loal ning tingimustel, millega välistatakse invasiivsete võõrliikide väljapääsemine;
 - (d) kui invasiivsed võõrliigid on loomad, siis nad võimaluse korral märgistatakse;
 - (e) väljapääsemise, levimise või kõrvaldamise riski ohjatakse tõhusalt, võttes arvesse liigi identsust, bioloogiat ja levimise viise, kavandatud toiminguid ja suletud ruumi, vastastikmõju keskkonnaga ning muid asjaomaseid tegureid, mis on seotud kõnealuste liikide põhjustatud riskiga;
 - (f) võimaliku väljapääsu või levimise korral tegutsemiseks koostatakse pideva järelevalve ja situatsiooniplaan, sealhulgas hävitamiskava;
 - (g) lõikes 1 osutatud luba antakse piiratud arvu liikide ja isendite jaoks, mis on vajalik asjaomasteks uuringuteks ja *ex situ* säilitamiseks ning

see ei ületa suletud ruumi mahutavust. See sisaldab piiranguid, mis on vajalikud asjaomase liigi väljapääsemise ja levimise riski vähendamiseks. Luba on selles käsitletud invasiivsete võõrliikidega kaasas alati, kui neid liitu sisse tuuakse, liidus hoitakse või veetakse.

3. Isendeid käsitatakse suletud ruumis hoituna, kui on täidetud järgmised tingimused:
 - (a) nad on füüsiliselt isoleeritud ning nad ei pääse välja ega levi ning kõrvalised isikud ei saa neid suletud ruumist välja viia; koristus- ja hooldustööde korraga tagatakse, et ükski isend ega selle paljundatav osa ei pääse välja ega levi ning kõrvalised isikud ei saa seda välja viia;
 - (b) nende väljaviimine ruumidest või kõrvaldamine või hävitamine toimub nii, et välistatakse nende paljundamine või paljunemine väljaspool kõnealuseid ruume.
4. Loa taotlemisel esitab ettevõtja kõik vajalikud tõendid, et pädev asutus saaks hinnata, kas lõigetes 2 ja 3 osutatud tingimused on täidetud.

Artikkel 9

Kiireloomulised meetmed

1. Kui liikmesriigil on tõendid selle kohta, et tema territooriumil esineb või on otsene oht, et tema territooriumile siseneb invasiivne võõrliik, mis ei ole kantud artikli 4 lõikes 1 osutatud loetellu, kuid mille puhul asjaomane pädev asutus on esialgsete teaduslike tõendite põhjal leidnud, et liik vastab tõenäoliselt artikli 4 lõikes 2 sätestatud kriteeriumidele, võib ta viivitamata võtta kiireloomulised meetmed, mis koosnevad ükskõik millisest artikli 7 lõikes 1 sätestatud keelust.
2. Liikmesriik, kes rakendab oma territooriumil kiireloomulisi meetmeid, mis hõlmavad artikli 7 lõike 1 punktide a, c või d kohaldamist, teatab võetud meetmetest viivitamata komisjonile ja teistele liikmesriikidele ning esitab neile kõnealuste meetmete võtmise aluseks oleva tõendusmaterjali.
3. Asjaomane liikmesriik teostab kättesaadava tehnilise ja teadusliku teabe põhjal viivitamata, ja igal juhul 24 kuu jooksul alates kiireloomulisi meetmeid käsitleva otsuse vastuvõtmisest, artikli 5 kohase riskihindamise seoses liikidega, mille suhtes kiireloomulisi meetmeid võetakse, pidades silmas kõnealuste liikide kandmist artikli 4 lõikes 1 osutatud loetellu.
4. Kui komisjon saab lõikes 2 osutatud teate või tal on muid tõendeid selle kohta, et liidus esineb või on otsene oht, et liitu siseneb invasiivne võõrliik, mis ei ole kantud artikli 4 lõikes 1 osutatud loetellu, kuid mis tõenäoliselt vastab artikli 4 lõikes 2 osutatud kriteeriumidele, võtab ta rakendusaktiga esialgsete teaduslike tõendite põhjal vastu otsuse selle kohta, kas liik tõenäoliselt vastab kõnealustele kriteeriumidele, ning võtab juhul, kui ta leiab, et artikli 4 lõikes 2 osutatud kriteeriumid tõenäoliselt täidetakse, kogu liitu hõlmavad kiireloomulised meetmed, mis seisnevad ükskõik millises artikli 7 lõikes 1 osutatud keelus;

kõnealused meetmed võetakse piiratud ajaks vastavalt kõnealuse liigiga kaasnevatele riskidele. Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu artikli 22 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

5. Liikmesriigis lõike 1 kohaselt võetud meetmed tunnistatakse kehtetuks või neid muudetakse, kui see on nii ette nähtud lõikes 4 osutatud rakendusaktidega.
6. Liikmesriik, kes võtab kiireloomulisi meetmeid, võib neid meetmeid rakendada kuni võetakse vastu rakendusakt, millega kehtestatakse kiireloomulised meetmed liidu tasandil vastavalt lõikele 4 või millega asjaomases liikmesriigis lõike 3 kohaselt tehtud riskihindamise põhjal kantakse liik artikli 4 lõikes 1 osutatud loetellu.

Artikkel 10

Piirangud, mida kohaldatakse asjaomase liikmesriigi jaoks probleemse invasiivse võõrliigi tahtliku keskkonda viimise suhtes

1. Liikmesriigid keelavad selliste muude kui kogu liidu jaoks probleemsete invasiivsete võõrliikide tahtliku keskkonda viimise, mille kohta liikmesriik on teaduslike tõendite põhjal arvamusel, et nende keskkonda viimine ja seal levimine avaldab asjaomase liikmesriigi territooriumil märkimisväärset negatiivset mõju isegi juhul, kui selline mõju ei ole täielikult kindlaks tehtud („liikmesriigi jaoks probleemne invasiivne võõrliik”); tahtlik keskkonda viimine on protsess, mille käigus viiakse organism ükskõik millisel eesmärgil keskkonda, võtmata selle väljapääsemist ja levimist takistavaid meetmeid.
2. Liikmesriik teavitab komisjoni ja teisi liikmesriike liikidest, mida ta peab liikmesriigi jaoks probleemseks invasiivseks võõrliigiks.
3. Liikmesriikide pädevad asutused võivad teataval juhul anda loa liikmesriigi jaoks probleemse invasiivse võõrliigi tahtlikuks keskkonda viimiseks eeldusel, et järgmisi tingimusi on täielikult arvesse võetud:
 - (a) puuduvad alternatiivsed mitteinvasiivsed liigid, mida saaks kasutada samasuguse kasu saamiseks;
 - (b) keskkonda viimise kasu on erakordselt suur võrreldes asjaomase liigi tekitatava kahju ohuga;
 - (c) keskkonda viimisel rakendatakse riskivähendamismeetmeid, et vähendada nii palju kui võimalik mõju bioloogilisele mitmekesisusele ja ökosüsteemi teenustele, samuti inimeste tervisele ja majandusele;
 - (d) on olemas piisav järelevalve ja liikide hävitamist käsitlev situatsiooniplan, mida kohaldatakse juhul, kui liikide tekitatud kahju on pädeva asutuse arvates vastuvõetamatu.
4. Luba vesiviljeluses kasutatavate võõrliikide sissetoomiseks antakse välja vastavalt määruse (EÜ) nr 708/2007 sätetele.

Artikkel 11

Invasiivsete võõrliikide liikumisteid ja -viise käsitlevad tegevuskavad

1. Liikmesriigid teostavad hiljemalt [18 kuud pärast käesoleva määruse jõustumist – lisada kuupäev] invasiivsete võõrliikide juhusliku sissetoomise ning levimise teede ja viiside põhjaliku analüüsi oma territooriumil ning teevad kindlaks, milliste liikumisteede ja -viiside suhtes tuleb kõigepealt meetmeid võtta („prioriteetsed liikumisteed ja -viisid”) sel moel liitu sisenevate liikide hulga või nende tekitatud kahju tõttu. Seda tehes keskenduvad liikmesriigid eelkõige kogu liidu jaoks probleemsete invasiivsete võõrliikide sissetoomisteede ja -viiside analüüsile.
2. Iga liikmesriik koostab hiljemalt [kolm aastat alates käesoleva määruse jõustumisest – lisada kuupäev] tegevuskava ja rakendab seda lõike 1 kohaselt kindlakstehtud prioriteetsete liikumisteede ja -viiside käsitlemiseks. Kõnealune tegevuskava sisaldab tegevuse ajakava ning selles kirjeldatakse meetmeid, mida võetakse prioriteetsete liikumisteede ja -viiside käsitlemiseks ning selleks, et ennetada invasiivsete võõrliikide juhuslikku sissetoomist liitu ja ning nende levimist keskkonnas.
3. Lõikes 2 osutatud tegevuskava sisaldab meetmeid, mis on välja töötatud kulude ja tulude analüüsi põhjal ning mis hõlmavad vähemalt järgmist:
 - (a) teadlikkuse tõstmise meetmed;
 - (b) reguleerivad meetmed, et vähendada kaupade, sõidukite ja seadmete saastumist invasiivsete võõrliikidega; sealhulgas meetmed, millega käsitletakse invasiivsete võõrliikide vedu kolmandatest riikidest;
 - (c) reguleerivad meetmed, et tagada asjakohane kontroll liidu piiril, v.a artikli 13 kohane ametlik kontroll;
 - (d) meetmed, mis on sätestatud rahvusvahelises konventsioonis laevade ballastvee ja selle sette kontrolli ja käitlemise kohta.
4. Lõike 2 kohaselt koostatud tegevuskava esitatakse viivitamata komisjonile. Iga nelja aasta tagant pärast viimase tegevuskava esitamist vaatavad liikmesriigid tegevuskava läbi ja edastavad selle uuesti komisjonile.

III PEATÜKK

VARAJANE AVASTAMINE JA KIIRE HÄVITAMINE

Artikkel 12

Järelevalvesüsteem

1. Liikmesriikides on hiljemalt [18 kuud pärast käesoleva määruse jõustumist – lisada kuupäev] kehtestatud järelevalvesüsteem, mille kaudu kogutakse uuringute, seire või muude menetluste abil andmeid keskkonnas esinevate invasiivsete võõrliikide kohta ja talletatakse need, et vältida invasiivsete võõrliikide levimist liitu.

2. Lõikes 1 osutatud järelevalvesüsteem:
- (a) katab liikmesriikide territooriumi, et määrata kindlaks nii uute kui ka juba kohandunud kogu liidu jaoks probleemsete võõrliikide esinemine ja levik;
 - (b) hõlmab direktiivi 2008/56/EÜ artikli 3 punktis 1 määratletud mereakvatooriumi;
 - (c) on piisavalt dünaamiline, et avastada kiiresti liikmesriigi territooriumil või territooriumi osal kogu liidu jaoks probleemne invasiivne võõrliik, mida varem teadaolevalt ei esinenud;
 - (d) kasutab teavet, mis on saadud olemasolevatest järelevalve- ja seiresüsteemidest, mis on sätestatud direktiivi 92/43/EMÜ artiklis 11, direktiivi 2008/56/EÜ artiklis 11 ja direktiivi 2000/60/EÜ artiklis 8.

Artikkel 13

Ametlikud kontrollid liidu piiril

1. Hiljemalt [12 kuud alates käesoleva määruse jõustumisest – lisada kuupäev] on liikmesriikides täielikult toimivad struktuurid, et teostada liitu toodud loomade ja taimede, sealhulgas seemnete, munade või leviste ametlikke kontrollide, mis on vajalik kogu liidu jaoks probleemsete invasiivsete võõrliikide tahtliku sissetoomise vältimiseks.
2. Liikmesriikide asutused teevad Euroopa Liidu piiril ametlikke kontrollide lõikes 1 osutatud kaupadele, mis tuuakse liitu sisse, et kontrollida, kas järgmised nõuded on täidetud:
 - (a) need ei ole kantud artikli 4 lõikes 1 osutatud loetellu;
 - (b) artiklis 8 osutatud load kehtivad.
3. Dokumentide, identisuse ja vajaduse korral füüsiline kontroll lõike 2 kohaselt toimub järgmiselt:
 - (a) määruse (EL) nr XXX/XXXX [ametlike kontrollide kohta COM(2013) 265] artikliga 57 ettenähtud piiripunktides lõikes 1 osutatud kauba puhul, mis kuulub kõnealuse määruse artikli 45 reguleerimisalasse ning mille suhtes kohaldatakse piiripunktides ametlikke kontrollide; sellisel juhul panevad liikmesriigid vastutuse määruse (EL) nr XXX/XXXX [ametlike kontrollide kohta COM(2013) 265] artikli 3 kohastele pädevatele asutustele;
 - (b) ühenduse tolliterritooriumile sissetoomise kohas lõikes 1 osutatud kauba puhul, mille suhtes ei kohaldata määruse (EL) nr XXX/XXXX [ametlike kontrollide kohta COM(2013) 265] artiklit 45 või mis on sama määruse artikli 46 kohaselt vabastatud ametlikest kontrollidest piiripunktides; sellisel juhul panevad liikmesriigid vastutuse seoses

kõnealuse kauba suhtes kohaldatavate mis tahes tolliprotseduuridega tolliasutustele.

4. Piirikontrolli teostamiseks määratud asutustele antakse lisaks õigus arestida ja konfiskeerida organismid, mis ei vasta lõikes 2 osutatud tingimustele. Konfiskeeritud organismid antakse üle käesoleva määruse kohaldamise eest vastutavale pädevale asutusele. Liikmesriigid võivad delegeerida konkreetseid ülesandeid teistele asutustele.
5. Ametlike kontrollide tulemuste kokkuvõttes ja selle alusel vastuvõetud otsustes, sealhulgas otsus saadetise tagasilükkamise kohta, võetakse arvesse vastavust lõike 2 punktides a ja b sätestatud nõuetele.
6. Liikmesriigid kehtestavad menetlused, et tagada saabuval saadetisel käsitleva teabe vahetamine ning lõikes 2 osutatud kontrollide tõhus ja tulemuslik kooskõlastamine ja sellealane koostöö kõigi asjaomaste asutuste ja saadetise eest vastutava ettevõtja vahel.
7. Liikmesriigid töötavad välja suunised ja koolitusprogrammid, et hõlbustada kogu liidu jaoks probleemsete invasiivsete võõrliikide identifitseerimist ja avastamist kõigi lõike 2 kohaste kontrollide teostamisega seotud ametiasutuste vahelise koostöö kaudu. Tolliasutustele ettenähtud koolitusprogrammides antakse teavet selle kohta, kuidas täita ühtset haldusdokumenti, mille alusel täidetakse tollideklaratsioon.

Artikkel 14

Varajast avastamist käsitlevad teated

1. Liikmesriigid kasutavad artikli 12 kohaselt loodud järelevalvesüsteemi ning artikliga 13 ettenähtud ametlike kontrollide käigus kogutud teavet, et toetada kogu liidu jaoks probleemsete invasiivsete võõrliikide sisenemise või esinemise varajast avastamist.
2. Liikmesriigid teatavad komisjonile viivitamata kirjalikult kogu liidu jaoks probleemsete invasiivsete võõrliikide esinemise varajasest avastamisest ning teavitavad teisi liikmesriike, eelkõige:
 - (a) sellise artikli 4 lõikes 1 osutatud loetellu kantud liigi esinemisest nende territooriumil või selle osal, mida asjaomase liikmesriigi territooriumil või selle osal teadaolevalt varem ei esinenud;
 - (b) artikli 4 lõikes 1 osutatud liigi taasilmumisest liikmesriigi territooriumile või selle osale pärast seda, kui on teatatud kõnealuse liigi hävitamisest.

Artikkel 15

Kiire hävitamine invasiooni varajases etapis

1. Pärast varajast avastamist ja kolme kuu jooksul pärast artikli 14 kohase varajast avastamist käsitleva teate edastamist kohaldavad liikmesriigid hävitusmeetmeid ning teatavad kõnealustest meetmetest komisjonile ja teistele liikmesriikidele.
2. Hävitamismeetmete kohaldamisel tagavad liikmesriigid, et kasutatud meetodid on tulemuslikud asjaomase invasiivse võõrliigi populatsiooni täielikuks ja lõplikuks kõrvaldamiseks; sealjuures võetakse nõuetekohaselt arvesse inimeste tervist ja keskkonda ning sihtloomi säästetakse välditavast valust, stressist ja kannatustest.
3. Artikliga 12 ettenähtud järelevalvesüsteemi kavandatakse ja kasutatakse selliselt, et saaks jälgida ka hävitamise tõhusust.
4. Liikmesriigid teatavad komisjonile ja teistele liikmesriikidele, kui kogu liidu jaoks probleemse invasiivse võõrliigi populatsioon on hävitatud.
5. Samuti teavitavad liikmesriigid komisjoni ja teisi liikmesriike võetud meetmete tõhususest.

Artikkel 16

Kiire hävitamise kohustusest tehtavad erandid

1. Liikmesriik võib esitada komisjonile taotluse erandi tegemiseks artiklis 15 osutatud hävitamismeetmete kohaldamise kohustusest seoses kogu liidu jaoks probleemsete invasiivsete võõrliikidega, mille kohta on esitatud artikli 14 kohane teade varajase avastamise kohta.
2. Eranditaotlus põhineb usaldusväärsel teaduslikel tõenditel ning see esitatakse üksnes juhul, kui on täidetud järgmised tingimused:
 - (a) on tõendatud, et hävitamine on tehniliselt teostamatu, kuna kättesaadavaid hävitamismeetodeid ei ole võimalik kohaldada keskkonnas, kus liigid on kohandunud;
 - (b) kulude-tulude analüüs näitab olemasolevate andmete põhjal põhjendatud kindlusega, et kulud on pikemas perspektiivis erakordselt suured ning ebaproportsionaalsed võrreldes hävitamisest tuleneva kasuga;
 - (c) hävitamismeetodid ei ole kättesaadavad või on olemas, kuid avaldavad väga suurt negatiivset mõju inimeste tervisele või keskkonnale.
3. Liikmesriigid esitavad komisjonile nõuetekohaselt põhjendatud eranditaotlused koos lõike 2 punktides a, b ja c osutatud tõendusmaterjaliga.
4. Komisjon võtab rakendusaktidega vastu lõike 6 kohase otsuse lõikes 3 osutatud taotluse heakskiitmise või tagasilükkamise kohta.

5. Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu artikli 22 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.
6. Liikmesriigid tagavad, et rakendatakse ohjeldamismeetmeid liigi edasise leviku vältimiseks, kuni lõike 3 kohast erandit käsitlev rakendusotsus on vastu võetud.
7. Kui erand hävitamiskohustusest heaks kiidetakse, kohaldatakse liikide suhtes artiklis 17 osutatud ohjemeetmeid. Kui eranditaotlus lükatakse tagasi, kohaldab asjaomane liikmesriik viivitamata artiklis 15 osutatud hävitamismeetmeid.

IV PEATÜKK

LAIALT LEVINUD INVASIIVSETE VÕÕRLIIKIDE OHJAMINE

Artikkel 17

Ohjemeetmed

1. Kaksteist kuud pärast invasiivse võõrliigi kandmist artikli 4 lõikes 1 osutatud loetellu, on liikmesriik kehtestanud selliste kogu liidu jaoks probleemsete invasiivsete võõrliikide ohje meetmed, mille puhul liikmesriik on leidnud, et need liigid on tema territooriumil laialt levinud; kõnealuste meetmetega vähendatakse nii palju kui võimalik mõju bioloogilisele mitmekesisusele ja ökosüsteemi teenustele ning inimeste tervisele ja majandusele. Ohjemeetmed põhinevad kulude ja tulude analüüsil ning hõlmavad ka artikli 18 kohaseid taastamismeetmeid.
2. Ohjemeetmed koosnevad füüsikalistest, keemilistest või bioloogilistest meetmetest, mille eesmärk on invasiivse võõrliigi populatsioon hävitada, seda vähendada või ohjeldada. Vajaduse korral hõlmavad ohjemeetmed meetmeid, mida kohaldatakse vastuvõtvale ökosüsteemile, et suurendada selle vastupanuvõimet praegustele ja tulevastele invasioonidele.
3. Ohjemeetmete rakendamisel tagavad liikmesriigid, et kasutatud meetodite puhul võetakse nõuetekohaselt arvesse inimeste tervist ja keskkonda ning sihtloomi säästetakse mis tahes välditavast valust, stressist või kannatusest.
4. Artikliga 12 ettenähtud järelevalvesüsteemi kavandatakse ja kasutatakse selliselt, et jälgida, kui tõhusad on hävitamis-, populatsiooni vähendamise või ohjeldamise meetmed bioloogilise mitmekesisusele ja ökosüsteemi teenustele, inimeste tervisele ja majandusele avalduva mõju vähendamisel.
5. Kui on märkimisväärne risk, et kogu liidu jaoks probleemne invasiivne võõrliik levib naaberliikmesriiki, teavitab see liikmesriik, kus liik on laialt levinud viivitamata naabruses asuvaid liikmesriike ja komisjoni. Vajaduse korral kehtestavad asjaomased liikmesriigid ühiselt kokkulepitud ohjemeetmed. Juhul, kui on oht, et liik levib ka kolmandasse riiki, kaalub mõjutatud liikmesriik vajadust teavitada asjaomaseid kolmandaid riike.

Artikkel 18
Kahjustatud ökosüsteemide taastamine

1. Liikmesriigid võtavad proportsionaalsed taastamismeetmed, et aidata taastada ökosüsteemi, mille seisukorda on halvendanud või mida on kahjustanud või mille on hävitanud kogu liidu jaoks probleemne invasiivne võõrliik.
2. Lõikes 1 osutatud taastamismeetmed sisaldavad vähemalt järgmist:
 - (a) meetmed, millega suurendatakse häiringutele vastuvõtliku ökosüsteemi suutlikkust pidada vastu häiringu mõjudele, taluda võõrliikide kohandumist nii, et selle mõju ökosüsteemile puuduks või oleks väike, ning taastada kõnealustest mõjudest;
 - (b) meetmed, millega välditakse uut invasiooni pärast liigi hävitamist.

V PEATÜKK
LÕPPSÄTTED

Artikkel 19
Aruandlus

1. Liikmesriigid edastavad komisjonile hiljemalt [*kolm aastat pärast käesoleva määruse jõustumise kuupäeva – lisada kuupäev*] ja seejärel iga nelja aasta tagant ajakohastatud teabe järgmise kohta:
 - (a) artikli 12 kohase järelevalvesüsteemi kirjeldus ning artikli 13 kohase liitu sisenevaid liike käsitleva ametlike kontrollide süsteemi kirjeldus;
 - (b) kogu liidu jaoks probleemsete invasiivsete võõrliikide levik liikmesriigi territooriumil;
 - (c) teave selliste liikide kohta, mida käsitatakse liikmesriigi jaoks probleemse invasiivse võõrliigina vastavalt artikli 10 lõikele 2;
 - (d) artikli 11 lõikes 2 osutatud tegevuskava;
 - (e) kogu liikmesriigi territooriumi hõlmavad koondandmed artikli 15 kohaselt võetud hävitamismeetmete ning artikli 17 kohaselt võetud ohjemeetmete ning nende tõhususe kohta;
 - (f) artiklis 8 osutatud lubade vorm.
2. Liikmesriigid teavitavad komisjoni ja teisi liikmesriike pädevatest asutustest, kes vastutavad käesoleva määruse kohaldamise eest.
3. Viie aasta jooksul alates [*vastuvõtmise kuupäev*] hindab komisjon käesoleva määruse tõhusust, sealhulgas artikli 4 lõikes 1 osutatud loetelu, artikli 11 lõikes 3 osutatud tegevuskavasid, järelevalvesüsteemi, piirikontrolli, hävitamise ja ohjamise kohustusi ning esitab Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande,

millele võib lisada ettepanekud määruse muutmiseks, sealhulgas artikli 4 lõike 1 kohase loetelu muutmiseks.

Artikkel 20

Teabetoetusmehhanism

1. Komisjon kehtestab järk-järgult teabetoetusmehhanismi, mis on vajalik, et hõlbustada käesoleva määruse kohaldamist.
2. Algetapis hõlmab süsteem andmetoetusmehhanismi, mis ühendab invasiivseid võõrliike käsitlevaid olemasolevaid andmesüsteeme, pöörates erilist tähelepanu teabele kogu liidu jaoks probleemsete invasiivsete võõrliikide kohta, et hõlbustada artikliga 19 ettenähtud aruandlust.
3. Teises etapis saab lõikes 2 osutatud andmetoetusmehhanismist vahend, mis aitab komisjonil käsitleda artikli 14 lõikega 2 nõutud teateid.
4. Kolmandas etapis saab lõikes 2 osutatud andmetoetusmehhanismist vahend teabe vahetamiseks muude käesoleva määruse kohaldamisega seotud aspektide kohta.

Artikkel 21

Üldsuse osalemine

1. Liikmesriigid tagavad, et artikli 11 kohaste tegevuskavade ja artikli 17 kohaste meetmete väljatöötamisel antakse üldsusele varakult võimalus võtta tõhusalt osa nende ettevalmistamisest, muutmise ja läbivaatamisest, kasutades korda, mille liikmesriigid on juba kindlaks määranud vastavalt direktiivi 2003/35/EÜ artikli 2 lõike 3 teisele lõigule.

Artikkel 22

Komitee

1. Komisjoni abistab komitee. Nimetatud komitee on komitee määruse (EL) nr 182/2011²³ tähenduses.
2. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 5.

Artikkel 23

Delegeerimine

1. Komisjonile antakse õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte käesolevas artiklis sätestatud tingimustel.
2. Artikli 5 lõikes 2 osutatud volitused antakse komisjonile määramata ajaks alates käesoleva määruse jõustumisest.

²³

ELT L 55, 28.2.2011, lk 13.

3. Euroopa Parlament ja nõukogu võivad artikli 5 lõikes 2 osutatud volituste delegeerimise igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse otsuses nimetatud volituste delegeerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas* või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust.
4. Niipea kui komisjon on delegeeritud õigusakti vastu võtnud, teeb ta selle samal ajal teatavaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule.
5. Artikli 5 lõike 2 alusel vastuvõetud delegeeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole kahe kuu jooksul pärast õigusakti teatavakstegemist Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitanud selle suhtes vastuväiteid või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et nad ei esita vastuväiteid. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse seda tähtaega kahe kuu võrra.

Artikkel 24

Haldusmeetmed ja -karistused

1. Liikmesriigid kehtestavad haldusmeetmeid ja -karistusi käsitlevad eeskirjad, mida kohaldatakse käesoleva määruse rikkumise korral. Liikmesriigid võtavad kõik vajalikud meetmed, et tagada nende rakendamine. Ettenähtud meetmed ja sanktsioonid peavad olema tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad.

Artikkel 25

Sanktsioonide kehtestamise õigus

1. Pädeval asutusel on õigus kehtestada haldusmeetmed ja -karistused mis tahes füüsilise või juriidilise isiku suhtes, kes ei vasta käesoleva määruse sätetele.
2. Ilma et see piiraks pädeva asutuse järelevalvevolitusi, on tal õigus kehtestada vähemalt järgmised haldusmeetmed ja -karistused:
 - (a) korraldus, millega nõutakse, et vastutav füüsiline või juriidiline isik lõpetaks rikkumise ja hoiduks selle tegevuse kordamisest;
 - (b) korraldus, millega nõutakse selliste kogu liidu jaoks probleemsete invasiivsete võõrliikide konfiskeerimist, mis ei vasta nõuetele;
 - (c) tegevuse ajutine keelamine;
 - (d) tegevusloa alaline kehtetuks tunnistamine;
 - (e) rahaline halduskaristus;
 - (f) korraldus, millega nõutakse, et füüsiline või juriidiline isik võtaks heastamismeetmeid.
3. Pädevad asutused võtavad haldusmeetmete ja -karistuste liigi kindlaksmääramisel arvesse kõiki olulisi asjaolusid, sealhulgas järgmist:
 - (a) rikkumise raskus ja kestus;

- (b) invasiooni eest vastutava isiku osalemise määr;
 - (c) kasu, mida füüsiline või juriidiline isik rikkumisest saab;
 - (d) rikkumisest tulenev keskkonna-, sotsiaalne ja majanduslik kahju;
 - (e) vastutava isiku koostöö tase pädeva asutusega;
 - (f) vastutava isiku varasemad rikkumised.
4. Liikmesriigid tagavad, et otsuseid, mida pädev asutus käesoleva artikli kohaselt teeb, saab vaidlustada.

Artikkel 26

Muid kui kaubanduslikul otstarbel invasiivseid võõrliike omavaid isikuid käsitlevad üleminekusätted

1. Erandina artikli 7 lõike 1 punktidest c ja f, lubatakse selliste lemmikloomade omanikel, kes kuuluvad artikli 4 lõikes 1 osutatud loetellu kantud liiki ning keda peetakse muul kui kaubanduslikul otstarbel, pidada neid kuni loomade loomuliku surmani, kui on täidetud järgmised tingimused:
 - (a) isendeid peeti enne nende kandmist artikli 4 lõikes 1 osutatud loetellu;
 - (b) isendeid peetakse suletud tingimustes ning on võetud kõik asjakohased meetmed, millega tagatakse, et nende paljunemine ja väljapääs on võimatu.
2. Pädevad asutused teavitad liikmesriikide korraldatud teadlikkuse tõstmise ja haridusprogrammide kaudu muid kui kaubanduslikul otstarbel invasiivseid võõrliike omavaid isikuid riskidest, mis kaasnevad lõikes 1 osutatud isendite pidamisega, ning meetmetest, mida tuleb võtta, et vähendada nende isendite paljunemise ja väljapääsemise riski.
3. Sellistele muudele kui kaubanduslikul otstarbel invasiivseid võõrliike omavatele isikutele, kes ei saa tagada, et lõikes 1 sätestatud tingimused on täidetud, pakuvad liikmesriigid võimalust isendid ära anda, pöörates sealjuures nõuetekohast tähelepanu loomade heaolu tagamisele nende kohtlemisel.

Artikkel 27

Kaubanduslikke varusid käsitlevad üleminekusätted

1. Sellise invasiivsete võõrliikide isendite kaubandusliku varu valdajal, mis on omandatud enne nende kandmist artikli 4 lõikes 1 osutatud loetellu, lubatakse kuni kaks aastat pärast loetellu kandmist neid liike pidada ja vedada selleks, et need varude hävitamiseks tappa või et elusisendeid või nende paljundatavaid osi müüa või üle anda artiklis 8 osutatud *ex situ* säilitamisega tegelevatele asutustele tingimusel, et isendeid hoitakse ja veetakse suletud tingimustes ning võetakse kõik asjakohased meetmed, millega tagatakse, et isendite paljunemine või väljapääs on võimatu.

2. Kui määruse (EÜ) nr 708/2007 artikli 6 kohaselt on välja antud luba vesiviljeluses kasutatavatele liikidele, mis on hiljem kantud kogu liidu jaoks probleemsete võõrliikide loetellu ning loa kehtivusaeg ületab lõikes 1 osutatud tähtaega, tunnistab liikmesriik loa määruse (EÜ) nr 708/2007 artikli 12 kohaselt lõikes 1 osutatud perioodi lõppedes kehtetuks.

Artikkel 28
Jõustumine

Käesolev määrus jõustub [1. jaanuaril või 1. juulil] pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel,

Euroopa Parlamendi nimel
president

Nõukogu nimel
eesistuja

Lihtsustatud finantsselgitus

ETTEPANEKU EELNÕU PEALKIRI:

Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus invasiivsete võõrliikide sissetoomise ja levimise ennetamise ja ohjamise kohta.

ASJAOMASED POLIITIKAVALDKONNAD JA NENDEGA SEONDUVAD TEGEVUSPÕHISE EELARVESTAMISE MEETMED:

Jaotis 07 – Keskkond

07 01 02 Keskkonna poliitikavaldkonna koosseisuvälised töötajad ja muud juhtimiskulud

ÕIGUSLIK ALUS

☐ Halduslik iseseisvus
lepingu artikli 192 lõige 1

☒ Muu: Euroopa Liidu toimimise

KIRJELDUS JA PÕHJUSED:

Invasiivsed võõrliigid on liigid, mida inimene viib tahtlikult või juhuslikult üle ökoloogiliste piiride väljapoole nende looduslikku levilat ning mis kohanduvad ja levivad oma uues asukohas sellisel määral, et see avaldab negatiivset mõju nii bioloogilisele mitmekesisusele kui ka inimeste tervisele ja majandusele. Invasiivsed võõrliigid on peamine bioloogilise mitmekesisuse vähenemise põhjus. Lisaks tekitavad nad sotsiaalset ja majanduslikku kahju. Invasiivsete võõrliikide vastu võitlemine on äärmiselt oluline, et saavutada ELi eesmärk peatada bioloogilise mitmekesisuse hävimine 2020. aastaks. Lisaks lähevad invasiivsete võõrliikide tekitatud kahju ja nende liikide ohjamine ELile maksma 12 miljardit eurot aastas. Käesoleva määruse eelnõu eesmärk on luua ELi raamistik, millega vältida, vähendada ja leevendada invasiivsete võõrliikide kahjulikku mõju bioloogilisele mitmekesisusele ja ökosüsteemi teenustele ning püüda leevendada sotsiaalset ja majanduslikku kahju. Liikmesriigid rakendavad juba meetmeid invasiivsete võõrliikidega võitlemiseks, kuid selline tegevus on suunatud pigem juba tekitatud kahju vähendamisele, pööramata piisavalt tähelepanu ennetamisele või uute ohtude avastamisele ja kõrvaldamisele. Meetmed on killustatud ning ei hõlma kogu ELi. Samuti on meetmed sageli vähe kooskõlastatud, mis tähendab, et nende üldine tõhusus on väike. Kõikehõlmav õigusraamistik invasiivsete võõrliikidega võitlemiseks ELi tasandil praegu puudub. Käesoleva määruse eelnõu eesmärk on see puudus kõrvaldada, võttes arvesse ka bioloogilise mitmekesisuse konventsiooni raames võetud rahvusvahelisi kohustusi.

KESTUS JA HINNANGULINE FINANTSMÕJU:

Kohaldamisae:

☐ Piiratud kestusega määrus: jõus alates [kuupäev] kuni [kuupäev]

X Piiramata kestusega määrus: jõus alates [prognoosi kohaselt 2015, täpsustatakse hiljem]

Hinnanguline mõju eelarvele:

Ettepaneku eelnõu hõlmab järgmist:

☐ kokkuhoid

X lisakulud (kui jah, siis märkige asjaomase mitmeaastase finantsraamistiku rubriigid): mitmeaastase finantsraamistiku 2014–2020 rubriik 5

Kolmandate isikute osalus ettepaneku eelnõu rahastamises:

Ettepanek ei hõlma kolmandate isikute poolset kaasrahastamist

Selgitused arvandmete kohta:

Käesoleva määruse aspektide rakendamiseks on vaja rahastada komitee tegevust. Muude sarnaste komiteede rahastamiskulude alusel on meie hinnangul rubriigist 07 01 02 11 03 – Komiteed rahastatavad kulud järgmised (vt alljärgnev tabel):

- kohtumist aastas

- üks esindaja liikmesriigi kohta

- maksimaalsed sõidu- ja elamiskulud 800 eurot liikmesriigi ja kohtumise kohta

Komisjonile kaasneks sellega kulusid ligikaudu 80 000 eurot aastas.

KOOSKÕLA KEHTIVA MITMEAASTASE FINANTSRAAMISTIKUGA

X Ettepanek vastab olemasolevale finantsplaneeringule.

☐ Ettepanekuga kaasneb mitmeaastase rahastamise asjakohase rubriigi ümberplaneerimine

☐ Ettepanek eeldab paindlikkusinstrumendi kasutamist või mitmeaastase finantsraamistiku läbivaatamist²⁴.

KOKKUHOIU VÕI LISAKULUDE MÕJU ETTENÄHTUD AMETIKOHTADELE

☐ Vahendid, mis tuleb olemasolevaid vahendeid kasutades asjaomastes talitustes ümber paigutada.

X Ametikohad, mis on asjaomas(t)ele talitus(t)ele praegu ette nähtud.

☐ Ametikohad, mida tuleb taotleda järgmise vahendite eraldamise menetluse käigus.

Personalivajadused ja haldusressursid kaetakse juba meedet haldavate peadirektoraadi töötajatega. Neid toetavad töötajad, kes on juba ümber paigutatud selleks, et tegeleda käesoleva määruse eelnõu rakendamisega seotud aspektidega. Määratud ametnike peamised ülesanded on järgmised: komitee haldamine, liikmesriikidega suhtlemise

²⁴

Vt institutsioonidevahelise kokkuleppe punktid 19 ja 24 (ajavahemiku 2007–2013 kohta).

korraldamine, töö koordineerimine Teadusuuringute Ühiskeskusega ning käesoleva määruse eelnõu nõuetekohase rakendamise üldine toetamine.

Süsteem on kavandatud komisjoni eri talituste ressursside ja oskusteabe koondamiseks, mis võimaldab süsteemi piiratud arvu töötajatega rakendada. Eelkõige tuleb invasiivsete võõrliikidega seotud poliitikas kasuks nende Teadusuuringute Ühiskeskuse töötajate panus, kes on seotud projektiga EASIN (*Euroopa võõrliikide teabevõrgustik*),²⁵ samuti oskusteave, mis pärineb muudelt invasiivsete võõrliikide poliitikaga seotud valdkondades tegutsevatelt komisjoni talitustelt ja ametitelt (Euroopa Keskkonnametil on töötajad, kes tegelevad invasiivsete võõrliikidega ning kes pakuvad oma tuge määruse rakendamisel). Vajaduse korral paigutatakse töötajad meedet haldavale peadirektoraadile iga-aastase vahendite eraldamise menetluse käigus ümber, arvestades olemasolevate eelarvepiirangutega.

²⁵

Euroopa võõrliikide teabevõrgustiku (EASIN) eesmärk on parandada juurdepääsu andmetele ja teabele Euroopas esinevate võõrliikide kohta. EASIN aitab leida paljudest allikatest pärit teavet olemasolevate võõrliikide kohta koostalitlusvõimeliste veebiteenuste võrgustiku kaudu, järgides rahvusvaheliselt tunnustatud standardeid ja protokolle. Projekt algatati bioloogilise mitmekesisuse strateegia ja merestrateegia raamdirektiivi rakendamise toetuseks ja see on üldsusele kättesaadav alates maist 2012.

HINNANGULINE FINANTSMÕJU (kokkuhoid või lisakulud) HALDUSALA ASSIGNEERINGUTELE JA INIMRESSURSSIDELE

FTE=täistööajale taandatud töötajate arv

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

Täistööajale taandatud personal inimaastates	Aasta 2015		Aasta 2016		Aasta 2017		Aasta 2018		Aasta 2019		Aasta 2020		Aasta 2021		Kokku	
Rubriik 5	FT E	Assign.	FT E	Assign.	FT E	Assign.	FT E	Assign.	FT E	Assign.	FT E	Assign.	FT E	Assign.		
Ametikohtade loeteluga ettenähtud ametikohad (ametnikud ja/või ajutised töötajad)																
07 01 01 01 (komisjoni peakorteris ja esindustes)		0,199		0,199		0,199		0,199		0,199		0,199		0,199		1,393
07 01 01 02 (delegatsioonides)																
Koosseisuvälised töötajad																
07 01 02 01 (üldvahendid)		0,002**		0,002		0,002		0,002		0,002		0,002		0,002		0,014
07 01 02 02 (delegatsioonides)																
Muud eelarveread (täpsustage)																
Rubriigi 5 assigneeringud kokku		0,201		0,201		0,201		0,201		0,201		0,201		0,201		1,407
Väljaspool rubriiki 5																
Ametikohtade loeteluga ettenähtud ametikohad (ametnikud ja/või ajutised töötajad)																
07 01 05 01 (kaudne teadustegevus)																
10 01 05 01 (otsene teadustegevus)																
Koosseisuvälised töötajad																
07 01 04 yy																
- peakorterites																
- delegatsioonides																
07 01 05 02 (kaudne teadustegevus)																
10 01 05 02 (otsene teadustegevus)																
Muud eelarveread (täpsustage)																
Rubriigist 5 välja jäävad kulud kokku																
KOKKU		0,201		0,201		0,201		0,201		0,201		0,201		0,2014		1,407 esimesel seitsmel aastal

„Personaliga seotud assigneeringute vajadused kaetakse asjaomase peadirektoraadi poolt **kõnealuse meetme haldamiseks juba antud** ja/või ümberpaigutatud assigneeringute raames, täiendades neid vajaduse korral täiendavate assigneeringutega, mida võidakse anda haldavale peadirektoraadile iga-aastase vahendite eraldamise menetluse käigus, arvestades eelarvepiirangutega.”

* Hinnanguline assigneering sisaldab keskkonna peadirektoraadi töötajaid ning ühte täistööajale taandatud töötajat Teadusuuringute Ühiskeskuses ** Riikide lähetatud ekspertide keskmine toetus

Muud haldusassigneeringud

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

	Aasta 2015	Aasta 2016	Aasta 2017	Aasta 2018	Aasta 2019	Aasta 2020	Aasta 2021	KOKKU
Rubriik 5								
Peakorterid:								
07 01 02 11 01 – Lähetus- ja esinduskulud								
07 01 02 11 02 – Konverentside ja koosolekutega seotud kulud								
07 01 02 11 03 – Komiteed	0,08	0,08	0,08	0,08	0,08	0,08	0,08	0,56 esimesel seitsmel aastal
07 01 02 11 04 – Uuringud ja konsultatsioonid								
07 01 03 01 03 – Info- ja kommunikatsioonitehnoloogia seadmed ²⁶								
07 01 03 01 04 – Info- ja kommunikatsioonitehnoloogia teenused								
Muud eelarvread (vajaduse korral täpsustage)								
Delegatsioonid:								
07 01 02 12 01 – Lähetused, konverentsid ja esinduskulud								
07 01 02 12 02 – Töötajate täiendkoolitus								
07 01 03 02 01 – Soetamine, üürimine ja sellega seotud kulud								
07 01 03 02 02 – Sisseseade, mööbel, varustus ja teenused								
Rubriigi 5 assigneeringud kokku	0,08	0,08	0,08	0,08	0,08	0,08	0,08	0,56 esimesel seitsmel aastal
Väljaspool rubriiki 5								
07 01 04 yy – Tegevusassigneeringutest (endised BA-read) kaetavad tehnilise ja haldusabi kulud (välja arvatud koosseisuvälised töötajad)								
- peakorterites								
- delegatsioonides								
07 01 05 03 – muud halduskulud seoses kaudse teadustegevusega								
10 01 05 03 – muud halduskulud seoses otsese teadustegevusega								
Muud eelarvread (vajaduse korral täpsustage)								
Rubriigist 5 välja jäävad kulud kokku								
KÕIK KOKKU	0,08	0,08	0,08	0,08	0,08	0,08	0,08	0,56 esimesel seitsmel aastal

²⁶

IKT: Info- ja kommunikatsioonitehnoloogia